

NAUJIENOS

Library of Congress Gr. Periodical Division Washington, D. C. 20540

LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS UŽ TAUTOS LAISVĘ

THE LITHUANIAN DAILY NEWS

The First and Greatest Lithuanian Daily in America
NAUJIENOS
The Lithuanian Daily News
Published by The Lithuanian News Publishing Co., Inc.
1739 So. Halsted Street, Chicago, Ill. 60608
Haymarket 1-6100
Over One Million Lithuanian In The United States

VOL. LXI

Price 15c

Chicago, Ill. — Pirmadienis, Gegužio-May 19 d. 1975 m.

Kaina 15c

117

TAILANDIJA DUODA 10 MĖN. IŠSIKRAUSTYTI

LIBANO SPROGIME ŽUVO 7 VAIKAI

BEIRUTAS. — Libanas paskelbė, kad šeštadienį būrys vaikų žaidė prie Altroun kaimo, netoli Izraelio sienos. Vaikai rado nesprogusį Izraelio artilerijos sviedinį, jį palietė ir įvyko sprogimas, kuriame 7 vaikai užmušti, penki sužeisti, trys jų sunkiai. Libano armijos specialistai pradžioje manė, kad sprogo Izraelio pakasta lauke mina, tačiau vėliau nustatė, kad sprogo artilerijos sviedinys. Izraelio kareiviai praėjusią savaitę du kartus vizitavo tą kaimą, ieškodami palestiniečių teroristų. Aštuonis asmenys buvo išvesti iš kaimo ir tardyti Izraelyje. Vėliau visi buvo paleisti.

Praėjusį penktadienį netoli Tel Avivo įvyko amunicijos įmonėje galingas sprogimas. Sirijoje ir Libane palestiniečių organizacija Al Fatah paskelbė, kad jos nariai susprogdino tą įmonę, tačiau Izraelio tyrinėtojai tą paneigia. Sprogimas neįvykęs dėl sabotažo veiksmų, paskelbė gynybos ministerija.

Beveik tuo pačiu metu, kai sprogo amunicijos fabrikas, mažesnis sprogimas padarė žalos Tel Avivo pašto įstaigai priemiestyje B'ndai Brak.

Jordanas iškilmingai sutiko Egipto prezidentą Sadatą, kuris į Amaną atskrido iš Irako. Jordaniečiai savo šūkiuose vadino Sadatą "spalio mėn. karo herojumi". Sadatas gavęs iš Irako vyriausybės pažadą paremti Egipto ekonomiką.

Izraelio gynybos ministeris Peres pareiškė pasikalbėjime su valstybine radijo stotimi, kad Izraelis netrukdyt Suez kanalo atidarymui ir jo veiklai. Kanalas turėtų būti atidarytas birželio 5 d. Izraelis, pareiškė ministeris, žiūrės, kad kanalas būtų atidarytas ir veikėtų be trukdymų ar grasinimų. Izraelis elgiasi kaip atsakingas kaimynas, pasakė Peres.

Specialistų nuomone, iš kanalo atidarymo laimės ne tik Egiptas, bet ir Marselio uostas, kurio biznis po kanalo uždarymo labai sumažėjo. Nors didieji naftos tanklaiviai Suez kanalu negalės praplaukti, laukiama, kad Marselyje sustos daug mažesnių naftos laivų, kurie pasinaudos atremontuotu Marselio uostu ir keturiomis naujomis naftos rafinerijomis.

Matadoras Francisco Rivera, Sevillos bulių kautynių arenoje buvo pavojingoje padėtyje, tačiau net nebuvo sužeistas, tik pakeltas nuo žemės.

IŠ VISO PASAULIO

WASHINGTONAS. — Senatas ketvirtadienį 61-28 balsais pritarė įteigimui naujos federalinės agentūros, kuri rūpinsis vartotojų reikalais. Šis įstatymas jau 6 metai buvo kongrese svarstomas, tačiau biznio interesams priešinant, negalėjo anksčiau būti priimtas.

WASHINGTONAS. — Nauju OAS (Amerikos Valstybių Organizacijos) generaliniu sekretoriumi išrinktas argentinietis — ambasadorius Washingtone Alejandro Orfila. Jo kadencija — penkeri metai. Stipriausias jo konkurentas rinkimuose buvo Dominikonų užsienio reikalų ministeris Victor Gomez Berges. Orfila gavo 13 balsų, Berges — 9.

TRIPOLIS. — Libijoje buvo pradėta "Palestinos savaitė". Libijos premjeras Jalloudas pasiūlė sudaryti laikiną revoliucinių Palestinos vyriausybę. Jis pažadėjo palestiniečiams laisvas rinkamas politinei veiklai Libijos teritorijoje. Palestinos išlaisvinimo organizacijos vadas Arafatas pasakė, kad palestiniečiai studijuoja vyriausybės sudarymo klausimą.

KATMANDU. — Pirmą kartą istorijoje į aukščiausią pasaulio kalną Everestą įkopė moteris, japonė Junko Tabei, 35 m. amžiaus. Ji atvyko su Japonijos moterų grupe. Su ja kalno viršūnę pasiekė šerbų genties gidas.

LENINGRADAS. — Du Amerikos karo laivai baigė vizitą Leningardo uoste. Laivų išlydėti susirinko apie 2,000 žmonių. Bostone lankėsi du sovietų karo laivai. Sovietų jūreiviai buvo nuvežti į beisbolo rungtynes, kur susirinkusi minia juos šiltai pasveikino. Rusai jūreiviai nieko nesuprato apie beisbolą, tačiau visi buvo išvyka patenkinti, pareiškė spaudai laivyno leitenantas Vladimir Seriabrın.

ATENAI. — Jaqueline Kennedy-Onassis pareiškė graikų žurnalui Elefteros Cosmos, kad ji dažnai lankys mirusio vyro kapą Skorpjos saloje ir atsivės savo pirmojo vyro vaikus: Caroline, 17 metų ir John 14 m. Ji norinti, kad vaikai išaugtų Graikijoje, graikų kultūros dvasioje.

— Brazilijos "Diario do Grande ABC" vasario 25 d. laidoje įdėjo žinutę apie mūsų tautietį Meldutį Laupinaitį, kuris Amazonijoje atrodė naują apelsinų medžių rūšį, kurie neša 2-3 kg. svorio vaisius. Laikraštis Laupinaitį vadina tarptautinio masto žurnalistu. (E)

Izraelio užsienio reikalų ministeris Yigal Allon, kairėje, sekmadienį pasirašė prekybos sutartį su Europos Bendrąja Rinka. Viduryje Airijos užsienio reikalų ministeris Garret FitzGerald, o dešinėje — rinkos prezidentas Francois-Xavier Ortoli.

Belgų spaudoje

"Chahiers du Samizdat", Briuselis, No. 45, 1975 m. sausio-vasario numeris. Turiny: Sacharovenės įsteigtas fondas Sovietų Sąjungos politinių kalinimų vaikams šelpti; T. Žitnikova - Pliuškiens skundas ant Dniepropetrovsko psichiatrinės ligoninės (kur kalinamas jos vyras); T. Chodorovičius ir J. Orlovo pasisakymai tuo klausimu; akademiko Sacharovo kreipimasis padėti Sergej Kovaljevui; Lietuvos Katalikų Bažnyčios Kronikos Nr. 10; "Spalio 30-ji" — žmogaus teisėms Ginti Sovietų Sąjungoje deklaracija; "Radioizdat"; šapirografinio leidinio "Zemlia" antras numeris; "Ka mums žada ateitis?" — pasisakymai dėl Soženicyno laiško Kremliaus valdovams. (E)

Nauja knyga

Pasirodė nauja knyga — "Handbook of Major Soviet Nationalities". Leidėjas The Free Press (Mcmillan Publishing Co. padalinys), 500 psl. kaina 25 dol. Turinyje: Įvadas — Tautybių problema; I dalis: Rusija, Ukraina, Bielorūsija; II dalis: Baltai — Estija, Latvija, Lietuva; III dalis: Transkaukazija; IV dalis: Centrinė Azija; V dalis: kiti tautybės. Priede — sovietų tautybių palyginamoji lentelė. (E)

Kaip laimėti?

Arlington, VA išėina žurnalas "Tactics" įdėjo ilgą — 4 psl. straipsnį apie Simo Kudirkos išdavimą ir išlaisvinimą, pavadinimą "Kaip Kudirkos byla buvo laimėta". Toliau straipsnis rašo apie tai, "Ko nelauktas laimėjimas gali mus pamokyti". Iškelia paskirų asmenų užsispyrimą neleisti palaidoti Kudirkos bylos. Žada tęsti sekančiame numeryje. (E)

ROMA. — Graikijos ir Turkijos užsienio reikalų ministrai tariasi Romoje dėl naftos ieškojimo Egėjų jūroje būdų ir priemonių. (E)

Pagrobti jūreiviai gavo atostogų

SINGAPŪRAS. — "Mayaguez" laivo kapitonas Charles Miller, atplaukęs su savo iš komunistų išvadotu laivu į Singapūrą, papasakojo spaudai, kad jis ir jo įgula nukentėjo, kada žvejų laivą, kuris juos gabeno į Kambodiją, apšaudė asarinėmis dujomis Amerikos lėktuvas. Kapitonas susijaudinęs kalbėjo apie žuvusius marinus, kurie išgelbėjo jį ir jo įgulą. Jis nesitikėjęs Kambodijoje likti gyvu, nes komunistai kaltino jį šnipinėjimu ir priklausymu CIA — žvalgybos organizacijai. Laivo įgula gavo netikėtų atostogų. Laivo savininkai sumokėjo kiekvienam įgulos nariui po 1,000 dol. ir davė leidimą parvažiuoti į Ameriką. Pusė įgulos šiomis atostogomis pasinaudojo.

Amerika nesiduos per daug stumdoma

WASHINGTONAS. — Sekretorius Kissingeris pasakė penktadienį, kad kariniai veiksmai prie Kambodijos salos Teng parodė, kad yra riba, iki kurios Amerika leis stumdoma. Laivo išvadavimo pasitenkinimą aptemdė žinia, kad šiame

Sulaikė Lenkijos žvejų laivą

SAN FRANCISCO. — Pakrančių Sargybos laivas sulaikė Amerikos teritoriniuose vandenyse Lenkijos žvejų laivą "Kalmer" ir attempė jį į San Francisco su 70 jūreivių įgula. Kalifornijos vandenysse tai pirmas toks incidentas. Jų būna dažniau Atlanto vandenysse, ypač prie Aliaskos. Vien 1972 m. Aliaskos vandenysse buvo sulaikyti trys sovietų laivai už nelegalų žuvinimą. Laivai buvo nubauti 250,000 dol. bauda.

Pastaruoju metu daug rusų ir lenkų žvejų laivų plaukioja Ramiajame vandenysse, netoli Amerikos krantų. Sugauto lenkų laivo kapitonas pareiškė baimę, kad dabar jis neteks darbo.

ADDIS ABABA. — Etiopijos karinė valdžia nacionalizavo keleivines oro bendroves ir visus privačius lėktuvus. žygyje žuvo 14 marinių ar aviacijos karių. Paskelbta, kad komunistai pašovė vieną iš pirmųjų salą puolusių helikopteriu, kuris pasukęs į jūrą įkrito į vandenį. Naikintuvas "Wilson" tuoj nuplaukė į nelaimės vietą ir ištraukė iš vandens 13 kareivių, tačiau dar 13 buvo dingę vandenysse.

Raudonųjų kmerų kareivis su nepasitikėjimu žūri į užsienio korespondentą, kuris bandė jį nufotografuoti.

PIKTOS DEMONSTRACIJOS PRIEŠ JAV

BANGKOKAS. — Tailandija, išsigandusi, kad jos pašonėje atsirado komunistų valdoma Kambodija ir komunistų valdomas P. Vietnamas, formaliai pareikalavo Amerikos išvežti visus savo kareivius iš Tailandijos bazių iki ateinančių metų kovo mėnesio. Praėjusį šeštadienį įteiktoje griežto tono notoje Tailandijos vyriausybė grasina imtis žygių, kad jos suverenumas toliau nebūtų laužomas. Tailandijos vyriausybė buvo išpėjusi Ameriką, kad ji savo plane išvaduoti Kambodijos komunistų pagrobta prekinį laivą ir 39 jūreivius, nenaudotų Tailandijos teritorijos. Amerika nepaklausė ir atvežė į Tailandijos bazę 1,100 marinių.

Austrija minėjo neutralumo sukaktį

VIENA. — Austrija ketvirtadienį paminėjo savo neutralumo ir nešiojo plakatus prieš prezidentą Fordą: "nešvari kiaušinė — Fordas", "Blogi amerikiečiai — eikite į peklą".

Kaip jau pranešta, Tailandija atšaukė iš Washingtono savo ambasadorių. Į Bangkoką atvyko naujos P. Vietnamo vyriausybės delegacija tartis dėl Vietnamo buvusios vyriausybės turto perdavimo naujai vyriausybei. Į Tailandiją atplaukė su bėgančiais vietnamiečiais daug laivų ir atskrido daug lėktuvų. Tuo lėktuvus komunistai reikalauja sugrąžinti jiems.

Pirmadienį į Tailandiją atvyksta ir Šiaurės Vietnamo delegacija su planu užmegsti su Tailandija draugiškus ryšius. Tailandija, apsupta komunistinių kaimynų, nieko kito nesugalvoja, kaip tik derintis prie aplinkybių.

Kennedžio pajamos

BOSTONAS. — Senatorius Edwardas Kennedy paskelbė savo 1974 metų pajamas ir mokesčius. Per tuos metus jis turėjo 490,822 dol. pajamų. Didelę jų dalį buvo iš jo tėvo paliktų fondo lėšų. Be jų senatorius gavo algą — 42,500, uždirbo kalbėdamas ir rašydamas 2,418 dol. ir gavo nuomos iš savo nuosavybių 1,355 dol.

Išlaidos rodo, kad jis sumokėjo pajamų mokesčių 219,879 dol. federalinių ir 13,424 dol. — valstijos mokesčių, dar turėjo nemažus mokesčius už savo nekilnojama turta.

Apie Vatikano dialogą su Maskva

Lugano "Giornale del Popolo" sausio 21 d. atspausdino straipsnį apie Vatikano politiką Sovietų Sąjungos atžvilgiu. Tarp kita ko cituoja Lietuvos Katalikų Bažnyčios Kronikoje tilpusią lietuvių katalikų nuomonę dėl dialogo tarp Vatikano ir Kremliaus. Lietuviai katalikai esą manytų, kad toks dialogas būtų naudingas, jei abi pusės turėtų geros valios ir nuosirdžiai norėtų susitarti. Deja, jie neturi jokių iliuzijų dėl sovietų daromų dosnių pažadų vertės ir būkštavimo, kad tokie dialogai gali patenkinti Vatikano vardui Lietuvos katalikų tarpe. (E)

Sekretorius Kissingeris pareiškė apgailestavimą dėl šio įvykio, tačiau Tailandijos vyriausybė tą apgailestavimą atmetė, kaip nepakankamą. Tiksliau demonstrantų Tailandijoje reikalavo raštiško atsiprašymo ir nešiojo plakatus prieš prezidentą Fordą: "nešvari kiaušinė — Fordas", "Blogi amerikiečiai — eikite į peklą".

Kaip jau pranešta, Tailandija atšaukė iš Washingtono savo ambasadorių. Į Bangkoką atvyko naujos P. Vietnamo vyriausybės delegacija tartis dėl Vietnamo buvusios vyriausybės turto perdavimo naujai vyriausybei. Į Tailandiją atplaukė su bėgančiais vietnamiečiais daug laivų ir atskrido daug lėktuvų. Tuo lėktuvus komunistai reikalauja sugrąžinti jiems.

Pirmadienį į Tailandiją atvyksta ir Šiaurės Vietnamo delegacija su planu užmegsti su Tailandija draugiškus ryšius. Tailandija, apsupta komunistinių kaimynų, nieko kito nesugalvoja, kaip tik derintis prie aplinkybių.

Laikas pareikšti solidarumą

Kovo 8 d. "The Washington Star" atspausdino William F. Willoughby straipsnį apie National Council of Churches suorganizuotą Chicagoje konferenciją su iš Sovietų Sąjungos atvykusiais dvasišiais. Jis pabrėžė Dr. Carl McIntyre, fundamentalisto ir žinomo kovotojo už žmogaus teises, pareiškimą konferencijoje, kur jis pasakęs: Laikas, kad kas nors JAV-se atsisotų ir pareikštų savo solidarumą su tūkstančiais krikščionių Sov. Sąjungoje, kurie yra brutališkai kankinami ir persekiojami už savo religinius įsitikinimus. Yra tikra hipokrizija, tėsė toliau McIntyre, kad krikščionys čia lieja ašaras ir lauzo rankas kiekvieną kartą, kai prisimenama apie krikščionių kankinimus ir pralietą kraują senovės Romoje. Tačiau, jei dabar kas nors drįstų pakelti balsą apie krikščionių persekiojimus Sov. Sąjungoje, tuč tuoj apšaukiamas paranoiku antikomunistu. McIntyre ragina visus tokius "paranoikus" apsiungti ir kovoti už sąžinės laisvę sovietijoje. (E)

Saulėta, dieną 75°, naktį 60°. Saulė teka 5:28, leidžiasi 8:06. (E)

TEISĖ IR GYVENIMAS

TEISININKŲ PUSLAPIS

ADRESAS: TEISĖ IR GYVENIMAS, 1739 So. HALSTED ST.

CHICAGO, ILLINOIS 60608 TEL.: 436-7796.

PROF. ANTANAS KRISČIUKAITIS

Pirmasis Vyr. Tribunolo Pirmininkas

Mūsų „Teisė ir Gyvenimas“ skaitytojams pageidaujant daugiau atsiminimų apie žymius Lietuvos nepriklausomos Lietuvos teisininkus, pirmąsias pateikiu čia savo atsiminimų pluoštą apie pirmąjį Lietuvos Vyriausiojo Tribunolo pirmininką prof. Antaną Kriščiukaitį (jo biografiją žiūr. LE), kurį teko man pažinti, kaip Lietuvos (VD) Universiteto Teisų Fakulteto mokytį d. studentą, esant man to fakulteto studentu, jo paskaitų klausytoju, ir ypač kaip Vyr. Tribunolo Pirmininką — teisėją ir administratorių, tarnaujant man prieš jo tamte augščiausią mūsų teisė, ypač sekretoriaujančią jo posėdžiuose.

I. — ISORINĖ ISVAIZDA

Sava išvaizda prof. Antanas Kriščiukaitis atrodė orus, sočius, visiems imponuojąs. Jo drabužis visuomet būdavo švarus, tvarkingas, pagal skonį pasirinktas, kone naujas, nors ir ne visuomet paskutinės mados. Jis gi visuomet būdavo glotniai šukuotais plaukais ir pagal savo skonį bei stiliaus apkarpytais ūsais ir barzdele, kuri jam labai tiko, darė jį didesniu „ponu“, kone kuni-gaikiščių bajoru, nors jis buvo tik, anot jo paties pasirinkto pseudonimo, „Antanas iš Bugnų“, t. y. — valstiečio sūnus iš Bugnų kaimo.

II. — ĮTAIGA KITIEMS

Jis visuomet būdavo rimtas, ramus, lygus, mažakalbis, savo žodžiais daręs kitiems įtakos. Sprendžiant Vyr. Tribunalui bylas, pasitarimų kambarėje, jis visuomet savo nuomonę pasakydavo paskutinis, matyt, nenorėdamas įtaigoti jaunesnių teisėjų, nors, lietaš pasakius, tokia nuomonė pareikimo eilė buvo nustatyta ir paties procesinio įstatymo — pirmąsias savo nuomonę pareiškia savo stažu jauniausias teisėjas, po to už jį vyresnis, o paskutinis tarija savo žodį posėdžio pirmininkas, savo stažu vyriausias teisėjas.

Jis buvo visų Vyr. Tribunalo teisėjų labai gerbiamas. Man priėmė, kokiu autoritetu visiems teisėjams jis buvo, pž., Vyr. Tribunolo visuotiniuose susirinkimuose.

Susirink, būdavo, visi tie Tribunalo teisėjai posėdžio (visuotinin susirinkimam), ir jų pasitarimų kambaris atrodė, kaip gimnazijos klasė prieš pamoką: visi laisvai kalbasi, juokauja, pasakoja linksmus anekdotus. Bet štai, atsidaro durys ir jose pasirodo A. Kriščiukaitis. Tuo pačiu momentu visos kalbos ir juokai nutrūksta, įsiviespatauja tylą, lyg mokytoji įžengus į klasę. Prasideda ir kelias valandas tęsiasi rimtas teisės dalykų svarstymas, nenukrypstant į šalį. Visus veikia pirmūninko A. Kriščiukaitio autoritetas. Iš likusių, kokia pagarbą buvo jų visų savo pirmininkui ir koks didelis buvo jo autoritetas jiems visiems!

III. — PAGRASUMAS IR NATURALUMAS

A. Kriščiukaitis, su visais ir visur, net ir teisiamausiose posėdžiuose būdavo paprastas, natūralus. Netgi ir Vyr. Tribunalo sprendimus jis skelbdavo

natūraliu balsu, be jokio aplombos, be dirbtinumo, be vaidybos, ką, sakytiau, labai mėgdavo Tribunalo posėdžiuose pirmininkaudamas Mykolas Roemeris, kuris savo skardžiu balsu iškilmingai skelbdavo kiekvieną teismo veiksmą, kiek vieną jo pajudėjimą.

IV. — GILUS TEISINGUMAS

A. Kriščiukaitis buvo gilus teisingumo teisėjas. Baudžiamose bylose jis laikėsi principo, kad „geriau dešimtį kaltų išteisinti, negu vieną nekaltą nuteisti“. Todėl Vyr. Tribunalas, lygiai kaip ir kiti žemesnieji teismai, dėl tų abejonių, greičiausia, daug kaltų ir išteisdavo, vis bijodamas nuteisti nekaltą.

Tiktai, kai būdavo išteisinamas atrodęs vis dėlto kaltas, esant tik labai mažai abejonių dėl jo kaltės, tai pirmininkas A. Kriščiukaitis tokiam pasakydavo trumpą „pamokslį“, veikiausiai jo sąžinė. Tą darė jis, aišku, savo teisingumo jausmo verčiamas.

Va, prisimenu vieną tokią bylą kur Apygardos Teismo nuteista už labai žiaurų savo suaugusio sūnaus nužudymą senyva, apie 60 metų amžiaus moteris, esant šiek tiek abejonių dėl jos kaltės. Vyr. Tribunalo buvo išteisinta.

Pirmininkas A. Kriščiukaitis, paskelbęs išteisinamąjį sprendimą, tai moteriai pasakė:

„Mes tamstą išteisinome, bet tai dar nereikia, kad iš tikrųjų esi nekaltas. Mums tik trūko šiek tiek įrodymų. Jei esi nusikaltusi tuo žiauriu nusikaltimu, tai tamstos teisėjas tieka tamstos sąžinė, taip pat ir Dievas, prieš kurį turėsi atsakyti“.

Tas, rodos, ramiausiai ištartas pirmininko žodis taip paveikė išteisintąją, kad aną pravirko perveriančiu balsu, rovis plaukus nuo galvos ir, pagaliau, susmuko kaltinamųjų suote, iš kur ji buvo kalėjimo sargų nešė išnešta. Vaizdas buvo šturpus, tiesiog klaidus.

V. — RASYTOJO GEBEJIMAI

A. Kriščiukaitis, kaip žinome, buvo rašytojas. Tai mūsų žinomas Aišbė (Antanas iš Bugnų — A iš B = Aišbė), parašęs nedaug ir nedidelių literatūros meno ir kūrinių, lyg tarpe ir humoreskų, labai lengvu stiliumi, dėl ko daug mūsų ir mėgstamas paskaityti (vertėtų pagalvoti apie jo monografijos ir jo raštų išleidimą, ką galėtų padaryti, pvz., mūsų Teisininkų — LTD Centro Valdyba).

Čia noriu atkreipti dėmesį ypač į tai, kad ir jo surašyti teismo (Vyr. Tribunalo) sprendimų motyvai visuomet būdavo labai gražios, siltingos kalbos, be jokios, net mažiausios kaltos klaidos. Kiti teisėjai (Vyr. Tribunalo ir žemesniųjų teismų) taip pat ir advokatai skaitydavo juos ir mokėsi iš jų ne tik geros teisinės logikos, bet ir tikrai gražios, taisyklingos lietuvių kalbos. Tai buvo savo būties — jei tik nepasakysiu čia kiek per daug — grožinės literatūros kūrinių... Juose, iš tikrųjų, pasireiškėdavo A. Kriščiukaitio literatūriniai gebėjimai greta teisinio. Kitaip sakant, juose matydavai rašy-

PROF. ANTANAS KRISČIUKAITIS

toją Aišbė, šalia teisininko A. Kriščiukaitio.

VI. — PALINKIMAS I HUMORISTIKĄ

Kaip grožinės literatūros kūryboje, taip ir realiam gyvenime mūsų, rodos, taip rimtas, mažakalbis A. Kriščiukaitis buvo palinkęs į humoristiką. Net labai rimtai su tuo kalbėdamas, jis mėgdavo pajūokauti, patraukti savo pokalbininką „per dantį“, kartais ir stipriai, bet taip gudriai, kad jo pokalbininkas jo „kandantį“ humoro nei nesuprasdavo, o kartais net „apsilaidydavo“, džiaugdamsis, kad Vyr. Tribunalo pirmininkas jį pagyręs. Štai toks vienas atsitikimas.

Raštinės tarnautojas, rodos, II-ros eilės raštininkas F. (žydų tautybės), metus kitus istarnavęs loše raštininko pareigose, kreipėsi į Vyr. Trib. pirmininką A. Kriščiukaitį su skundu prieš jį patį dėl to, kad jis taip ilgai nepaskiria jo Vyr. Tribunalo Sekretoriaus padėjėju. Girdi, aš vienas daugiau išmanau, negu visi Jūsų sekretoriaus juos kartu paėmus, o turiu tik siūti bylas ir dėti raštelius į jas... Jis labai rimtai Tribunalo pirmininką paklausė, kodėl jis nepaskiria jo, taip daug išmanančio, Vyr. Tribunalo Sekretoriaus padėjėju.

Pirmininkas tam „labai mokytam“ tarnautojui paaiškino, kad jam, turinčiam tokias kvalifikacijas, sekretoriaus vieta peržema; jam patarė dar kiek palaukti, ir jis, greičiausia, būsiąs paskirtas Tribunalo teisėju... A. Kriščiukaitis tą humorą taip rimtai pasakė, kad anas raštinės tarnautojas jį priėmė irgi rimtai, neabejodamas, kad tuoju būsiąs Tribunalo teisėju... Būdamas, kaip sakiau, rašytojas — satyrikas, A. Kriščiukaitis kartais į mūsų spaudą parašydavo vieną kitą satyrą, paėmęs medžiagą iš Vyr. Tribunalo sprendžiamųjų bylų. Kartą jis Lietuvos Aide paskelbė tokią linksmą straipsnelį apie komunistų baudž. bylas, patėbėdamas, kad mūsų komunistai esą ne lietuviai, o dažniausia tik mūsų žydėliai... Dažnas komunistų gynėjas adv. Simonas Zymanas dėl to labai įsižeidė ir panoro su Aišbė (A. Kriščiukaitio pseudonimas) jo kabinete irgi „rimtai pasikalbėti“... Pirmininkas jį mieliai priėmė ir jį „rimtą kalbą“ atsakė irgi humoru. Tas, išėjęs iš kabineto, pareiškė: „Kriščiukaitis nepaimamas. Kur negali gintis teisės ginclu, ten save nugali savo humoru“.

VII. — GIMTOSIOS KALBOS MEILĖ

rafi geram mūsų teisiame žurnale, šalia didžiųjų teisininkų; liktai jis reikalavo, kad straipsniai būtų parašyti gerai lietuvių kalba, be klaidų. Ir aš pats, būdamas tada dar visai jaunas teisininkas, iškart dar nei teisės mokslo nebaigęs, rašiau, jo pasiūlytas, tame žurnale, tik redaktorius labai bijojau, ne tiek dėl teisinio klaidų, kiek dėl tos nelaimingos lietuvių kalbos, kurios, kaip man atrodė, gali šimtus metų mokyti — ir vistiek gerai neišmoksi, neturėdamas tam įgimto gabumo.

A. Kriščiukaitis būdamas rašytojas, ne tik gerai mokėjo, bet ir mylėjo savo gimtąją kalbą.

1) Nuopelnai teisinės kalbos tobulinime

Jis daug yra nusipelnęs teisinės mūsų kalbos tobulinime. Jis reikėsi teisinės terminologijos kūrybos darbe, dalyvaudamas terminologinėse komisijose, taipgi pats kurdamas teisinius terminus, versdamas iš rusų kalbos įstatymus. Jis gi yra išvertęs iš tos kalbos ir Baudžiamojo Proceso įstatymą. Jo surašyti Vyr. Tribunalo sprendimai baudžiamose ir civilinėse bylose buvo, kaip sakiau, kalbos atžvilgiu puikūs, iš kurių mokėsi ir kiti teisėjai pavyzdinė teisinės kalbos.

Jis pats yra suprojektavęs ir visus Vyr. Tribunalo pavyzdinius raštus, blankus. Jis mokė sekretorius taisyklinga lietuvių kalba parašyti Vyr. Tribunalo teisėjams klausimus baudžiamosiose bylose, taip pat rašyti be kalbos klaidų protokolus. Netaisyklingus, su kalbos mokslo taisyklėmis ir logikos reikalavimais nesiderinančius išsireikšimus jis vaizdžiai pašiepėdavo ir tuo būdu nuo jų kitus atpratindavo.

Pvz., mūsų teisinėje kalboje įsivyravus nelietuviškos darybos išsireikšimui „pravesti kvotą ar tardymą“, jis netgi ir universitete, savo baudž. proceso paskaitose aiškino:

„Pravesti galima arklį ar karvę, bet ne tardymą ar kvotą. Lietuviškai sakoma: kvotą ar tardymą padaryti, o ne „pravesti“.

A. Kriščiukaitis negalėdavo pakęsti klaidų netgi kokiuose mažareikšmiuose, užrašuose, pvz., įspėjimuose publikai ir pan.

Vyr. Tribunalui persikėlus į Teisingumo Rūmus, prie įėjimo buvo prilipintas toks įspėjimas vidun įeinantiems: „Valykite kojas“. Pirmininkas tuoju jį nuplėšė, nūmetė šalin, o jo vietoje priklijavo savo paties užrašas: „Nusivalykite kojas“. Girdi, Vyr. Tribunalole nėra tokių, kuriems reikėtų „valyti kojas“, čia kiekvienas savo kojas pats nusivalo. Todėl reikia sakyti ne „valykite“, o „nusivalykite“ kojas... 2) Skatinimas kitų mokytis savo gimtosios kalbos

A. Kriščiukaitis skatino mus visus mokytis savo gimtosios kalbos, tiek kalbėti, tiek rašyti ja be klaidų. Būdamas „Teisės“ redaktorium, jis leido ir jauniems teisininkams pasireikšti savo teisiemėmis mintimis tame tik-

asmens pagarbinių, pagyrų. Dėl to jis per savo vardines (Sv. Antano dieną) kasmet išvykdavo pas Mariampolėje gyvenusį savo brolių vienuolį kun. Joną Kriščiukaitį (1866 — 1946) paviesti vienuolyne...

IX. — GARBĖS JAUSMAS

Būdamas tokioje aukštoje pakopoje Lietuvos Teisingumo tarnyboje, A. Kriščiukaitis buvo visų gerbiamas, todėl jis ir nebuvo niekieno paliestas asmens garbė. Jei būtų kada jis kienu įžeistas, tai jis tą tikrai išgyventų giliai. Jis turėjo labai gryną garbės jausmą. Štai vienas pavyzdys.

Kartą jis, skaitęs universitete IV-to kurso studentams baudž. proceso paskaitą, aplėdo auditoriją ir, būdamas kordinatoriuje, išgirdo to pat auditorijoje studentų sukeltą triukšmą. Tas triukšmas, kiek prisimenu buvo visai dėl ko kita, bet profesorius pagalvojo, jog tai buvo jam taikytas, kokio protesto ar šaip nepagarbos ženklas.

3) Pagarba nelietuviams, išmokusiems gerai lietuvių kalbą

Kartą jis, skaitęs universitete IV-to kurso studentams baudž. proceso paskaitą, aplėdo auditoriją ir, būdamas kordinatoriuje, išgirdo to pat auditorijoje studentų sukeltą triukšmą. Tas triukšmas, kiek prisimenu buvo visai dėl ko kita, bet profesorius pagalvojo, jog tai buvo jam taikytas, kokio protesto ar šaip nepagarbos ženklas.

VIII. — PRIVATINIS GYVENIMAS

Savo privačiame gyvenime A. Kriščiukaitis buvo gero kaimo žmogus, kaip Mykolas Roemeris ar kiti mūsų žymieji teisininkai.

Nemėgo jis nei šeimos švenčių, kaip pvz., savo vardinių su visokiais jo sveikinimais, lygiai kaip ir tą visokių tuščių

Šekancią dieną, Vyr. Tribunalole, jis kviečia mane į kabineta ir klausia, dėl ko vakar studentai man sukėlė tą triukšmą. Paaikškęs, kad tas triukšmas jo visai nelietė, jis, lengvai atsidedęs, tarė:

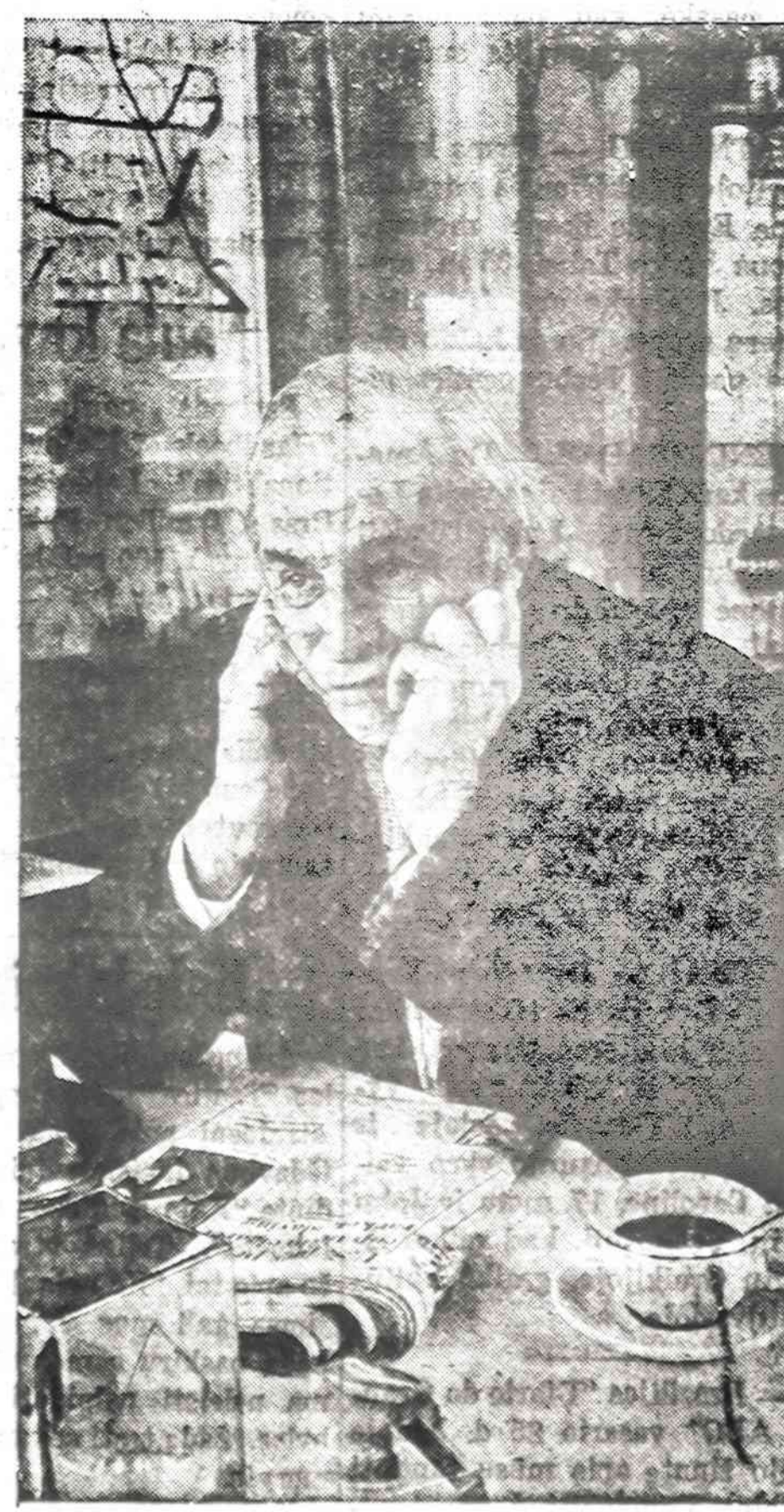
X. — SIELOS UZDARUMAS JAUTRI ŠIRDIS, JOS APVALDYMAS IR... MIRTIS

Šis ir daugis kitų panašių faktų liudija, kad Ant. Kriščiukaitis, niekada neparodęs savo jausmų veide, tuos jausmus vis dėlto turėjo labai gyvus ir stiprius, liktai gebėdavo savo stiprios valios pastangomis susitūrėti, save suvaldyti ir jausmus savo viduje išgyventi. Todėl vidiniai išgyvenimai nėra lengvi, ir dėl jų dažnai žmonės miršta širdies ligomis. Tokia širdies liga daugiau kaip prieš 40 metų mirė ir mūsų nežinmirštas teisininkas, taip pat ir rašytojas Antanas Kriščiukaitis.

P. Stravinskis

Išėjusi iš spaudos ir galima gauti knygų rinkoje
AMERIKOS LIETUVIŲ POLITIKA
Dr. Kazio Sidlauskio knyga apie Amerikos lietuvių pastangas daryti įtakos krašto politikai. 102 psl. Kaina \$1.50.
Knygos bus išsiųstos, jei \$1.50 čekis arba Money Orderis bus pasiųstas tokiu adresu:
NAUJIENOS,
1739 So. Halsted St., Chicago, Ill. 60608

Why should you join the Payroll Savings Plan now? Maybe you'll find out later.

The future can be too late for saving. So if you want security, you'd better start today.
The Payroll Savings Plan makes it easy. Because an amount you choose is automatically set aside from each paycheck to buy U.S. Savings Bonds. That way, your savings build year after year.
So start today. Because tomorrow, today will be yesterday.

Take stock in America.
Join the Payroll Savings Plan.

NAUJIENOS
1739 So. Halsted Street Chicago, Ill. 60608

LEMTINGAS ATRADIMAS

Jonas Vaičiūnas, str.: "Argi niekas nepastebėjo?" (žr.: "Naujienuos" 1975 m. kovo 10 Nr. 58), susirūpinęs klausia — ar taip jau sutartinai tylime dėl 1974 m. gruodžio mėn. "Europos Lietuvių" kun. K. A. Matulaitio paskelbto "Nepaprasto radinio", kuris, iš tiesų, vertas mūsų visų dėmesio?

Būtent, šio šimtmečio pradžioje Kretos, (lot. Candia) saloje (Graikija) giliai senovės miestų griuvėsių iškasenoje buvo rasta keli tūkstantiniai molinių su imantais įrašais piltelių bei skirtingų iš vidurio antrojo tūkstantmečio prieš Kristų. Iš jų mus ypač intriguoja įrašai skirtingų, paminančių iš 1700 metų prieš Kr., nes jame iššifruota indoeuropiečių kalba, visai skirtinga nuo vėlesnių ir dabartinių tos salos gyventojų graikų kalbos.

Toliau kun. Matulaitis rašąs, kad to įrašo išaiškinimui daug laiko pašventė Aleksandras Grant iš profesijos mokytojas fizikas, gyvenęs Dundee mieste, Anglijoje. Jis tokio skritulio, rasto Phaestos mieste (Kretoje), dar niekieno iki šiol neiššifruoto, galop, jame padarytus vaizdaženklius įrašus, sek-

mingai išskaitęs. Čia pat patiekia iššifruotą skritulio tekstą, kurs turi kai kurių lietuviškų žodžių saskambį bei panašumą. Kadangi tekstas lieka mums nesuprantamas, tai jis duoda dabartinę lietuvių kalbą jo vertimą, tikriausiai paaiškinimą, ir jis tampa mums kuone pilnai suprantamas.

Dėl to str. autorius J. Vaičiūnas įtaigoja: "Tikrai, mums lietuviams tas radinys labai svarbus. Jis įrodo lietuvių kalbą esant pagrindine indoeuropiečių kalba. Kartu įrodo, kad lietuvių kalba yra nejaunesnė kaip 4000 metų".

Kaip tik tuo metu apie šį sensacingą atradimą gavau platų dokumentuotą laišką, mūsų profistore labai daug besirūpinančio ir ją studijuojančio gerb. Č. Gedgaudo. Jis nurodo, kad pas jį ilgesnį laiką svečiavosi Aleksandras Grant (Pridotis), buvo atvykusi Statkutė de Rozales ir keletas proistorė ir sanskritą besitodijuojančių asmenų. Jie turėjo, dėl šio skritulio įrašų aiškinimo, keletą posėdžių ir radė A. Granto aiškinimą pilnai pagrįstu.

Č. G. prašė rasti galimybes, susipažinusi su patiekiamais du-

Priesakinė pusė

menimis, paskelbti apie tai spaudoje mūsų visuomenei. Turio prisipažinti šiuo klausimu mano žinios buvo miglotos, teko knistis po Enciklopedijas, gilintis į įvairių autorių studijas nebuvo laiko. Čia patiekiu — šio viso klausimo kiek galint trumpą istoriją, pagal gautas ir spėtas surinkti žinias.

Kreta (gr. Kriti, lot. Candia) yra 4-ji pagal didumą Egėjų jūros sala. Jos ilgis 258 km., plotis siekia iki 56 km., kas sudaro viso 8,306 kvadr. km. ploto su 450,000 gyventojų (1956). Pirmieji salos gyventojai, sukūrę III-II tūkstantmetį prieš Kr. labai aukštą, pavadintą pagal vieno tos salos karaliaus Minoso -minojine (kitais Aigėjos jūros kultūra, buvo, kaip rašoma L. Enc. (žr.: Kreta XIII t.) indoeuropiečiai. Jie buvę artimi pirmųjų Azijos gyventojams. Toji kultūra plačiai spinduliavo pasiekdama, net tolimus šiaurės ir vakarų Europos kraštus.

Č. Gedgaudas savo studijoje "Mūsų praeities beiškant 105-115 psl. yra pabrėžęs, jog mūsų protėvių (indoeuropiečių) imperija plėtėsi maždaug vėlesnės Persų imperijos ribose: Argantis, Indo slėnis, Medija, š. Persija, Anatolija, na, kaip matysime ir Kreta, su tų sričių sostine Troja. (Prie to dar grįšime vėliau).

XIV šimtmečiu prieš Kr. dėl iki šiol neišaiškintų priežasčių ši vad. minojinė kultūra staiga žuvo. Po to salą užvaldė ateivai graikai — achajai, vėliau dorėnai. Romos imperijos laikais čia įsistiprino jūrų piratai, dėl to sala buvo nukariauta romėnų ir 67-69 m. prieš Kr. įjungta į Romos imperiją. Apie 825 m. po Kr. ją užvaldė arabai, bet 861 m. ji buvo atkariauta Bizantijos imperatorių. 1913 m. Kretos sala galutinai įjungta į Graikijos valstybę.

Anglų archeologas Arthur Evans 1900-4 m. Kreta saloje atradė liekanas senos prieš 2000 metų prieš Kr. įkurtos pilies gr. Knosos (lot. Knosus), kuri butų sugriauta apie 1400 m. prieš Kr. Toje nepaprastai aukštai meniškai ir techniškai įruoštoje pilyje kurį laiką viešpatavo salos karalius Minos (gr. Minos), Zeuso ir jo žmonos Europės sūnus, Radamančio ir Sarpedonto brolis. Karaliaus Minoso, nepaprastai prabangūs virš 120 kambarių su labirintais ir aukso sostu, rūmai buvo įruošti genialaus techniko Didelio ar Diedelio (gr. Daidalus), to pat kurio sūnus Inkaras (gr. Ikarus), pirmasis pasaulio aviatorius, padirbtais sparnais beskridamas, jiems sugedus (legenda sako, saulės sutirpdius kljus) žuvo jūrose. Pilies turėjusi automatinį šildymą, molinių vamzdžių kanalizacija, tik daug vėliau renesanso laikais buvo atsiekta tų laikų karaliaus Minoso rūmų freskų menas. Pilies labirintuose gyventę legendarinis mišruolis Minotaurus (gr. Minotaurus).

Minojinė kultūra turėjo išvystęsi ir savo raštą, kuris yra trejopas: paveikslinis — vaizdinis (ieroglyfinis), linijinis A ir linijinis B. Buvo manyta, kad Kretos rašto rūšys ir jų kalba yra ne graikų, bet pirmųjų Kretos gyventojų. Dabar ši nuomonė (žr.: L. E. XIII t., Kreta) tegalioja tik nuo Kretos kultūros pradžios (3-jo tūkstantmečio prieš Kr.) vartotam apie 100 vaizdaženklių paveiksliniam ir iš jo išriedėjusiam jau skiemenišiam 100 ženklų linijiniam raštui. Jis vartotas XVIII-XV amžiu prieš Kr. Tiek paveikslinis, tiek linijinis A raštas liko (iki Granto) neišskaitytas.

1972 m. anglui architektui Ventriui (Ventris), bombonešio valdytojui, jaunam žuvusiam auto katastrofoje, drauge su angli Chadwick pavyko išskaityti linijinį B, giminišką ir greičiausiai iš linijinio A. išriedėjusį, raštą. Linijinio B rašto kalba yra ankstyvosios graikų kalbos tarmė, bet jis išrastas ne graikų kalbai, kuriai jis netiko. Šio rašto pagrindą sudaro skiemens, susideda iš balsio arba priebalsio ir balsio — tinka kalbai, kurioje nepasitaiko priebalsių susitelkimo. Raštas buvo įrašomas metalu molinėse plytelėse.

A. Evans atkastuose Knoso pilies karalių rūmuose rado apie 3,000 piltelių, daugiausiai linijinio B. rašto. 1955 m. J. Chadwick Heraklejo muzėjaus sandėly rado dar apie 1000 linijinio B rašto piltelių.

Žlugus XIV šimt. Knoso minojiniai kultūrai, ją perėmė senovinė priešgraikiškų laikų šiaurės Peloponeso Mikėnų (gr. Mykene) pilis; ji tapo Kretos kultūros ipėdine ir tęsėja XIV-XIII a. prieš Kr. Prileidžiama, kad Mikėnų, Pulos ir kitų pilių valdovai buvo graikai, kas padėjo M. Ventriui ir Chadwickui 1952 m. sėkmingai išskaityti Kretos linijinį B raštą. Ypač gerai išsilaikę gaisro (ugnies) palieštos (degintos) plytelės.

Skritulio fotokopijos (priesakinė — viršutinė ir atvirkstinė — apatinė pusė) išskaitytas tekstas ir jo paaiškinimas

Po šių trumpų įvadinųjų istorinių ir proistorinių duomenų perimeime prie Aleksandro Granto (Pridotis) Dhaestos skritulio rašto iš aiškinimo. Geresniai

Žmonių mandagumo diena Washingtone

CST praneša iš Washingtono, kad Agrikultūros departamentu visuomeninių reikalų skyriaus viršininku Steven Laine, 46, grįžtant po darbo namo ir pereinant 125,000 žmonių minią prie Washingtono paminklo, buvo peiliu išdurta akis. Minia buvo susirinkusi prie Washingto-

orientacijai patiekiu to skritulio priesakinės ir atvirkstinės dalies nuotraukas. Priesakinėje dalyje įrašiau A. Granto tiem vaizdaženkliam pritaikintos kalbos skiemenis.

Priesakinė pusė (Recto)

Ko-ke psia-lua-ti su-va-di-na ko-ru-žu-mo-nu psia-ne-su tai ata-lai-ke u-žu nie-ka-nu že-me-lie tai

ki-ti že-me-nie-nu psia-ru-ma-ne ti ata-lua-na ko-ya-ša-lua

Su-ne dua-me ne-ada ata-lai-na u-gi-nie

E-tai-me pa-na-nau lie-tai ko-o-su-me ne-ša ti-ra-nu a-ra-že

a van-di-nu psia-na-ša ti-ra-nu su-re-žu-ne ti nie-na ti van-di-nu ti žu-nie ata

psia-na-ša ti-ra-nu o-pe-lie nie-ti ko-pa-na žu-di a re-žu-ne va-di-nu

(Bus daugiau)

no paminklo dalyvauti "Žmonių Mandagumo Dienoje".

Eidamas pro paminklą Laine buvo trijų paauglių juodukų užpultas iš užpakalio ir kai Laine staiga atsisuko vienas tų užpuolikų peiliu jam išdūrė dešinę akį. Juodukai pabėgo, bet niekas minioje nepaisė Laines prašymo padėti jam skubiau pasiekti daktarą. Vargais negalais Laine pats pasiekė medicinos pagalbos stotį, iš kur buvo nugabentas į ligoninę.

Washingtono parkų administracijos žiniomis per vieną savaitę — šeštadienį ir sekmadienį daugiau kaip šimtas žmonių šaukėsi parkų policijos su skundais, kad prie Washingtono paminklo buvo apipišti ir užpulti. Į tą šaukėjų neįėjo 211 incidentų, įvykių "Žmonių Mandagumo Dienos" masiniame mitinge prie paminklo. Nukentėjusieji skundėsi policijai, kad gauja juodukų siautėjo minioje, grobdami žmonėms iš rankų foto kameras, portfelius, moterims išplėsdami rankinukus, vyrams kišenes. Užpuolimą aukos buvę vien baltieji.

JEI "NAUJIENAS" TU SKAITYSI, TAI IR KITAM PASAKYSI, KAD JOS RASO TIKRĄ TIESĄ — SKLEIDŽIA SVIESĄ.

Nuo 1914 metų

Midland Savings aptarnauja taupymo ir namų paskolų reikalus visos mūsų apylinkės. Dėkojame Jums už mums parodytą pasitikėjimą. Mes norėtume būti Jums naudingi ir ateityje.

Sąskaitės apdraustos iki \$20,000.

Frank J. Jozaga, President

MIDLAND SAVINGS AND LOAN ASSOCIATION

4040 ARCHER AVENUE CHICAGO, ILLINOIS 60632 PHONE: 254-4478

5 1/4 %

Passbook Savings. All accounts compounded daily — paid quarterly.

7 1/2 %

4 Years Savings Certificate (Minimum \$5,000).

SLA SUSIVIENIJIMAS LIETUVIŲ AMERIKOJE

SLA — jau 80 metų tarnauja lietuvių visuomenei ir išmoko daugelį kaip SEPTYNIUS MILIJONUS dolerių savo apdraustiesiems nariams.

SLA — didžiausias lietuvių fraternalinė organizacija — duoda gyvybės apdraudę ir ligoje pašalpa, kuri yra pigi, nes SUSIVIENIJIMAS neieško pelno, o teikia patarnavimus savitarpinės pagalbos pagrindu.

SLA — jau turi daugiau kaip tris su puse milijono dolerių kapitalą, tad jo apdraudė tikrai ir saugi. Kiekvienas lietuvis čia gali gauti įvairių klasių reikalingiausias apdraudas nuo \$100.00 iki \$10,000.00.

SLA — jaunimui duoda gerą Taupomąją Apdraudę - Endowment Insurance, kad jaunuolis gautų pinigų aukštojo mokslo studijoms ir gyvenimo pradžiai.

SLA — duoda VAIKAMS ir jaunuoliams labai pigią TERM apdraudę: už \$1,000.00 apdraudus tik \$3.00 mokesčio metams.

SLA — AKCIDENTALĖ APDRAUDA naudinga visokio amžiaus asmenims, rekomenduojama lietuviškų KLABŲ ir draugijų nariams. Už \$1,000.00 akcidentalės apdraudus mokeskis \$2.00 1 metus.

SLA — kuopos yra daugumoje lietuvių kolonij. Kreipkitės 1 kuopų veikėjus ir jie plačiau paaiškins apie SUSIVIENIJIMO darbus.

Gausite spausdintas informacijas, jeigu parašysit:

LITHUANIAN ALLIANCE OF AMERICA
307 WEST 80 STREET, NEW YORK, N. Y. 10001

Nesenai išėjusi laukta

Juozės Vaičiūnienės knyga TAUTINIŲ ŠOKIŲ ŠVENČIŲ TAKAIS

100 didelio formato pel., daug paveikslų. Kaina \$2.00.

Persituntimui paštu reikia pridėti 25 c. egzemplioriui.

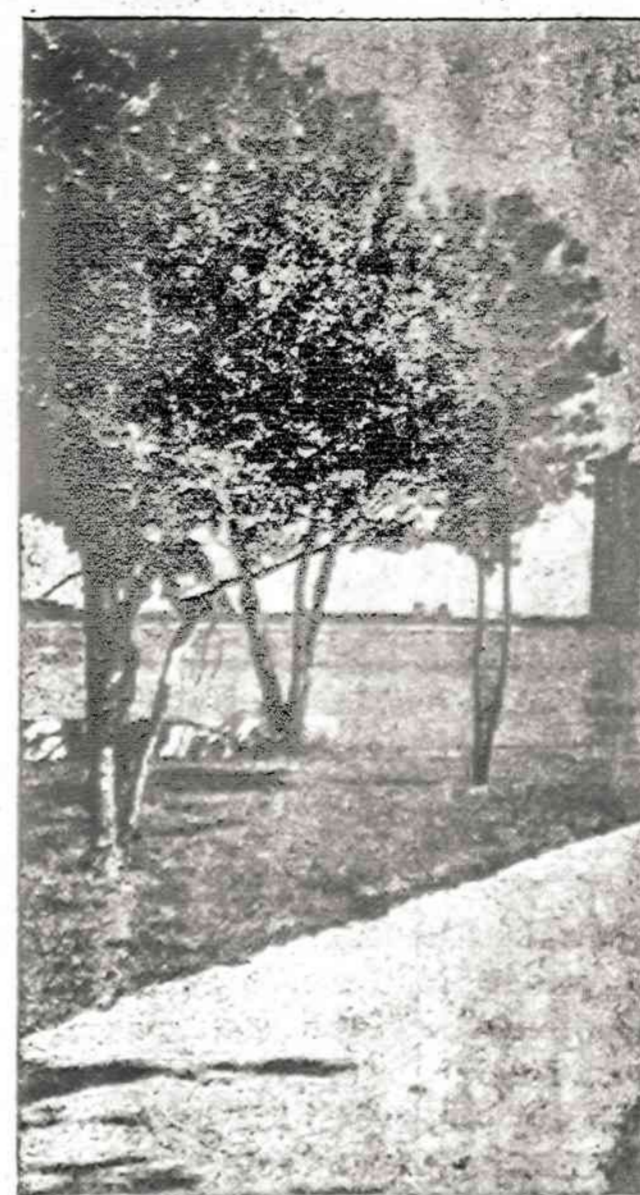
Ansambliai, choral, grupės, užsakiusios 10 ar daugiau egzempliorių, nemoka pašto persituntimo išlaidų.

Knygą galima gauti Naujienose arba pasiūniant čekį ar Money orderį tokiu adresu:

NAUJIENOS

1739 So. Halsted St., Chicago, Illinois 60608

Taupykite dabar pas mus

Pas mus taupomi jūsų pinigai atlieka didelius darbus. Pirmia, jie padeda Jums pasiekti asmeniškus jūsų užsimojimus. Antra, jie padeda sukurti geresnę apylinkės bendruomenę ir parūpina fondus namams išgyti.

Taupykite dabar.

Santaupos, padėtos prieš 10 mėnesio dieną, neša nuosimčius nuo mėnesio pirmos dienos.

Išduodami Certifikatai, kurie neša iki

7 3/4 %

palūkanų, priklausomai nuo įdėtos sumos ir jos išėmimo.

Investavimo knygelės sąskaitos neša

5 1/4 %

UNIVERSAL

SAVINGS & LOAN ASSOCIATION

1800 So. Halsted St.

Chicago, Ill. 60608

VIENA STIPRIAUSIŲ BENDROVIŲ, TURINTI DIDELES ATSARGAS.

Isteigta 1923 metais.

Tel. 421-3070

Istaigos pietuose kiemas automobiliams pastatytli.

NAUJIENOS

THE LITHUANIAN DAILY NEWS

Published Daily Except Sunday by The Lithuanian News Pub. Co., Inc.
1739 So. Halsted Street, Chicago, Ill. 60608 Telephone HA 1-6100

SECOND-CLASS POSTAGE PAID AT CHICAGO, ILLINOIS

Subscription Rates:	trims mėnesiams	\$7.50
In Chicago \$30.00 per year, \$16.00 per six months, \$8.50 per 3 months. In other USA localities \$26.00 per year, \$14.00 per six months, \$7.50 per three months. Canada \$30.00 per year; other countries \$31.00 per year.	vienam mėnesiui	\$2.50
	Kanadoje:	
	metams	\$30.00
	pusei metų	\$16.00
	vienam mėnesiui	\$3.00
	Užsienio:	
	Metams	\$31.00
	pusei metų	\$18.00
	vienam mėnesiui	\$4.00
15 cents per copy.		
Dienraščio kainos:		
Chicagoje ir priemiestuose:		
metams	\$30.00	Naujienos eina kasdien, išskyrus
pusei metų	\$16.00	sekmadienius. Leidžia Naujienų
trims mėnesiams	\$8.50	Biuro, 1739 So. Halsted St., Chicago,
vienam mėnesiui	\$3.00	Ill. 60608. Telef. HAYmarket 1-6100.
Kitoje JAV vietoje:		
metams	\$32.00	P pinigų reikia siųsti pašto Money
pusei metų	\$14.00	Orderiu kartu su užsakymu.

NAUJIENŲ raštinė atidara kasdien, išskyrus sekmadienius, nuo 9 val. ryto iki 5 val. vakaro. Šeštadieniais — iki 12 val.

Ar nesikiša į "vidaus reikalus"?

Sovietų valdžios atstovai ir diplomatai, pradėdami pačiu Brežnevui ir Gromyčiui baigiant įvairių saugumo ir bendradarbiavimo komisijų njariais, paprasčiausius paklausimus apie pagrindines žmogaus teises Sovoetų Rūhijoje arba rusų pavergtuose kraštuose paverčia įsiikišimu į kitos valstybės vidaus reikalus. Kada JAV atstovai Helsinkio konferencijoje pareikalavo didesnės žmonių judėjimo laisvės, tai toje konferencijoje buvę sovietų atstovai tokį reikalavimą pavadino bandymu kištis į Sovietų Sąjungos vidaus reikalus. Kada buvo pasiūlyta leisti laisvai Rytų Europos gyventojams pasikeisti žiniomis ir spauda, tai sovietų atstovai tokį pasiūlymą skaitė įsiikišimu į jų vidaus reikalus.

Maskvoje yra keli žinių agentūrų ir didesnių Amerikos dienraščių atstovai. Pačioje Maskvoje jie gali laisvai važinėti, skaityti rusiškus laikraščius, jei kuris rusiškaip pramoko ir gali iš rusiškų laikraščių ruošti savo reportažas. Bet jeigu kuris žurnalistas nori toliau nuo Maskvos nuvažiuoti ir savo akimis pamatyti naują statybą arba pasiklausti kokį susirinkimą, tai jam reikia duoti specialus leidimas išvažiuoti iš Maskvos, o leidimo stebėti vykstantį susirinkimą užsienietis visai negauna, nes tai skaitosi "įsiikišimu į Sovietų Sąjungos vidaus reikalus". Užsienietis gali naudoti tikrai jau sovietinėje spaudoje skelbtas žinias. Jeigu kuris užmezga pažintis su maskviečiais, tai tokį jau seka ir įtarinėja.

Nei vienas Amerikos korespondentas negauna sovietų valdžios leidimo eiti į susirinkimus, klausytis kalbų ir vėliau jas aprašinėti. Jeigu kuris korespondentas gauna teisę pasikalbėti su kuriuo sovietų karo vadu arba aukštesniu sovietų valdžios pareigūnu, tai tas pasikalbėjimas pačios sovietų valdžios atstovų, tai jis agentūrų yra prižiūrimas. Nei vienas Amerikos laikraštiniškas negali vykdyti susirinkimus ir sakyti susirinkusiems rusams kalbų. Jeigu kuris drįstų tai padaryti, tai jis būtų baudžiamas.

Tuo tarpu visai kitaip elgiasi Amerikon atvažiavę įvairūs sovietų "laikraščių korespondentai". Jie eina į susirinkimus, klausosi kalbų, kai kurias gautas žinias skelbia savo spaudoje, o kitas žinias naudoja savo viršininkams informuoti apie nuotaikas. Praeitą savaitę Chicago buvo atvažiavęs Maskvoj išeinančio sovietų valdžios laikraščio Moscow News korespondentas. Chicagoje jis atsirado porą dienų prieš Stasio J. Jokubkos redaguojamos Vilnės "dalininkų" metinį susirinkimą.

KAIP MASKVA MULKINA VOKIEČIUS

J. KAIRYS, Muenchen (Vak. Vokietija)

Maskva, kaip jau yra įprasta, sava melaginga propaganda mulkina ne vien savo pasiglemžtų kraštų žmones, bet ir ypač užsienyje, laisvuose kraštuose gyvenančius.

Jos pavergtieji tų jos propagandinių melų neklauso, nes jie patys mato, kas yra realybė. Jos gi melui papriestatai

Vilnis šitaip aprašinėja apie tą prie "Jungtinių Tautų priskirtą" maskvinio laikraščio korespondentą:

"Prieš užbaigiant programą buvo pristatytas mielas svečias, neseniai atvykęs ir T. (tarybų) Lietuvos Jonas Lukoševičius, prie Jungtinių Tautų Moscow News ir Tiesos korespondentas. Svečias perdavė linkėjimus nuo Lietuvos liaudies ir pasigrožėjo dideliu vilniečių draugiškumu, rūpestingumu ir gražiu meniniu išsilavinimu. Taipgi pasidžiaugė, kad T. Lietuvoje šiuo metu vyksta džiugios demonstracijos minint pergales prieš hitlerinę Vokietiją 30-metį. Paskutinį žodį tarė S. J. Jokubka. Jam bekalbant prisiminta, kad dar yra svečių, kurie norėtų Vilniją pamatyti. Pradėta priimti svečių dovana. Bematant dar sudėta \$325 laikraščio paramai. Pasibaigus programai, dar ilgai tęsėsi draugų pokalbiai ir draugiškas pasivažišinimas. Trumpai suglaudus, nuotaikingai ir linksmai užbaigtas tas puikus vilniečių sąskrydis". (Vilnis, 1975 m. gegužės 17 d., 4 psl.)

Vilniečiai galėjo nuotaikingai ir linksmai užbaigti puikų sąskrydį, bet ką Moscow korespondentas tokio linksmo vilniečiams galėjo pasakyti? Vilniečiai, ypač Jokubka, gali džiaugtis, kad suvažiavę Detroito, Grand Rapids ir Scottvilles seneliai sumetė \$325. Tai ne toks jau didelis pinigais, bet vis dėlto šiais sunkiais laikais yra trys šimtai dolerių ant vėjo nesimėto. Reikia manyti, kad ši žinia yra tiksli, tokia suma buvo atvežta ir vilniečių linksmymbei atiduota.

Bet neužmirškime, kad ankstyvesniame pranešime pats Jokubka paskelbė, kad "dalininkų" suvažiavimo programa Vilnės išdas padidėjo net \$8,000. Jeigu banketo metu "dalininkai" sudėjo \$325, tai kas gi Vilniai padovanojo tuos \$8,000? Jeigu tokią sumą sudėjo "dalininkai", tai iš kurio ūkio jie čia atvažiavo? Paminėjus smulkius aukotojus, vertėtų paminėti ir stambiusius.

"Dalininkai" girdėjo Jono Lukoševičiaus kalbą. Jie stebėjosi, kaip tokį svarbų "Jungtinių Tautų" darbą dirbantį žmogus galėjo būti atsiųstas į Chicago nedidelio laikraščio "dalininkų" susirinkimą". Jie buvo patenkinti, kad tarptautin organizacija atkreipė dėmesio į "pažangius" senelius. Bet vieną kiltą galėjo nustebinti "perdavimas linkėjimų nuo Lietuvos liaudies". Kaip ta lietuviškoji liaudis galėjo įgalioti tokį Lukoševičių perduoti tuos linkėjimus? Kiekvienas žino, kad nuo tos dienos, kai prieš 30 metų Lietuvon išsiveržė raudonosios armijos tankai, Lietuvos liaudis neturėjo teisės savo valios pareikšti. Niekas Lietuvos liaudies nieko nesiklausė, niekam ji nieko pasakoti negalėjo. Lietuvos liaudis savo laisvais, ilgomis kelionėmis į Sibiją, savo darbu šiaurės miškuose ir vandenyno pakraščiuose reiškė protestus prieš raudonosios armijos įvestą netvarką ir baisų išnaudojimą. Lietuvos liaudis žino, kad kiekvienas lietuvis komunistas yra to baisaus išnaudojimo dalininkas. Lietuviškų kolchozų vergai gyvena didžiausiam skurde, kad Lukoševičiai galėtų važinėti po Ameriką ir atvažiuoti į Chicago. Žiauriai išnaudojami lietuviai keikia Lukoševičius, Zenkevičius ir Diržinskaites, bet jokių linkėjimų perduoti neprašo. Lukoševičiaus "perdavimas" linkėjimų nuo Lietuvos liaudies" yra jo paties išgalvotas melagingas pasigyrimas.

rauti jie ir negali, nes tai būtų sunkia bausme baudžiamas nusikaltimas. Reaguoti į Maskvos melus gali tik laisvųjų kraštų žmonės, ką jie ir daro.

Tą padarė ir Vak. Vokietijos vokiečiai grįžę iš Rusų belaisvės, paskelbdami, kaip elgėsi su jais bolševikai. Mat, jau nuo seniau vokiečiai yra nuostata, kad milijoną ir kelis šimtus tūkstančių vokiečių buvo belaisvių bolševikai sušaukimo, numarino badu ar kitaip kankino. Bet Maskva laiko šiuos tvirtinimus pasakomis ir paremimui savo tvirtinimų šiemet ji paskelbė Komisarų tarybos 1941 m. liepos 1 d. nuostatus apie karo belaisvius Sovietų Sąjungoje. Paskelbė juos per savo spaudos agentūrą "Novosti". Vokiečių kalba šiuos nuostatus š. m. balandžio 19/20 d. įdėjo plačiai skaitomos dienraštis "Munchener Merkur".

Pagal tuos nuostatus, draudžiama įveikti karo belaisvius, elgtis žiauriai su jais, naudoti jėgą ir grasinimus išgavimui žinių apie krašto karinę ar kitokią padėtį, atėminti iš jų uniformas, baltinius, apsiausimą ir kitus asmeninius daiktus, asmenis pažymėjimus ir atsižymėjimus; savo vertinimus daiktus ir pinigus jie atiduoda į apsaugą; visa tai jiems pakvituojama.

Belaisviams leidžiama dėvėti savo uniformas, palaikyti tarnybos laipsnius ir atžymėjimus. Sužeisti ir sergantieji, kuriems reikalingas gydymas, siunčiami tuojau į artimiausias ligonines. Šiaip belaisviai yra aprūpinami patalpomis, baltiniais, apsiengimu, apsiaustu, maistu ir kt. reikalingais daiktais; dirbantiems mokamas atlyginimas.

Karininkai ir jiems lygūs laikomi atskirai nuo kitų belaisvių; jie aprūpinami atskirai jiems reikalingais daiktais ir atskirai mokamas atlyginimas už darbą; bet ir darbą prieš jų valią jie nėra verčiami.

Belaisviams darbo sąlygos taikomos tos pačios, kaip ir anų vietovių sovietijos piliečiams, kuriuose jie randasi.

Pirmai pragai pasitaikius, belaisviai turi teisę pranešti namiškiams apie savo buvimą belaisvoje.

Ligoje ir švaros reikaluose belaisviai aprūpinami lygiai su raudonosios armijos kariais.

Kai dėl aprūpinimo maistu, tai kiekvienas belaisvis gauna į dieną tris kartus šilto patiekalo, gi dienos porcija susideda iš 600 g. duonos, 100 g. mėsos, 45 g. gyvulių taukų, visokių prieskonių ir t. t. ir t. t.

Nusilpę belaisviai, o ypač Stalingrado, gauna padidintą normą; jos yra didesnės net už so-

vietijos piliečių, dirbančių tokį pat darbą.

Nustatytas laikas kėlimuisi, prausimuisi, patikrinimui, pusryčiavimui, darbai ir t. t. ir t. t. Darbo laikas apie 9 valandas.

Apie minėtas belaisvių teises turi būti paskelbta ir iškabinta jiems matomoje vietoje, gi jų pildymą belaisviai gali patys kontroliuoti.

Prie šių nuostatų pridėtas ir 1944 m. lapkričio 8 d. taip vadinamo "Laisvos Vokietijos Tautinio Komiteto" generolų su kitais karininkais viešas pareiškimas apie vokiečių belaisvių padėtį Sovietijoje. Pagal šitą pareiškimą, vokiečiams karo belaisvius Rusijoje buvo dar geriau, nei pagal minėtas nuostatus.

Taigi, pagal tuos nuostatus, karo belaisviai vokiečiai gyvenę Rusijoje lyg kokie turistai, patekę į didelio svetingumo kraštą. Bet tai buvo melas.

Dėl to atsiliepę vokiečiai, buvę karo belaisviai Rusijoje, ir Miuncheno Karo Draugijos pirmininkas. (Žiūr. tą patį dienraščių "Munchener Merkur" — 1975 m. balandžio 26-27 ir gegužės 3-4 dieny). Tą melą jie laiko įveidimu vokiečių karo belaisvių, buvusių Rusijoje, iš jų pasijukimui ir pasityčiojimui, klaidinimui jaunesniųjų vokiečių ir Maskvos siekiu užtuotuoti savo kriminalus, padarytus prieš vokiečius belaisvius. Esą, per savo buvimą nelaisvėje jie nėra matę nei žinoję, kad tokie nuostatai būtų Rusijoje kur nors paskelbti ir taikomi; jie nesą apie tai nei iš kitų belaisvių girdėję, nors daugis jų esą perėję net per kelias stovyklas.

Paėmę į belaisvę dar prieš žygiuotę į skirtas stovyklas, rusai išsaudydavę sužeistuosius. Apie nugalėtojų ir ligonines nebuvę jokių kalbų. Be to, jie viską atimdavę iš belaisvių, neišskiriant nei uniformos, apsiengimo, baltinių, batų, net ir tokių daiktų, kurie buvę pačių belaisvių laikomi beverčiais. Gi laikrodžius grobė grobdavę. Be to, daiktus atėmėję ir vėliau, esant jau stovyklose. Be jokios atodairos atėmėdavę ir tarnybos laipsnius bei pasižymėjimo ženklus. Vietoje nuostatose minėtų pakvitavimų apie atimtus daiktus, belaisviai gaudavę smūgius šautuvų buožėmis.

Į barakus buvę suvaromi sausakimšai.

Apie švarą negalėję nei kalbų būti. Taip vadinamai sriubai vanduo buvę imamas iš baldų, kuriose gyvenę vien varlės.

Baltinius tegaudavę tik tais atvejais, kai nešiojami pasidarydavo vien skarmalais. Pats maitinimas buvęs taip blogas, kad virš milijono vokiečių belaisvių išmirę badu ar nuo jo sukeltų ligų, kaip dezinterija ir kt. Trijų valgių nesą matę. Jie, žinoma, negaudavo nei nuostatuose minimų 600 g. duo-

nos į dieną ir kitų daiktų, juose išvardintų. Virtuvių katiluose teplaukiodavę tik po kokį griėžėnų lapą. Kartais karys dvoikiant oda buvo suverčiama į katilų, suverdama ir kaip mėsą buvo užskaitoma belaisviams po 100 g. Valgymui buvę mažiau laiko duodama, nei nuostatuose kalbama.

Jokių sąrašų apie išduotinus daiktus ir kt. nesą belaisviai matę.

Jei ne nuo USA konservų tuščios skardinės, kurias išmėsdavę raudonarmiečiai, tai belaisviai nebūtų turėję iš ko minėtą sriubą išgerti.

Belaisviai buvę brutaliai apklausinėjami, mušami, laikomi tamsiuose karceriuose ir kitai terorizuojami, jiems buvusios visaiap fabrikuojamos baidžiamos hylos, ir daromi neteisimai.

Stovyklose mirtingumas buvęs labai didelis. Kaip vienas iš jų rašo, 1945 m. rugpjūčio mėnesį Zaporozės stovykloje 7100-2 buvo dar apie 1200 karo belaisvių. Iki sekančių metų vasario mėnesio, t. y. per pusmetį, išmirė apie du trečdaliai. Išmirė nuo blogo laikymo, bado ir kitų nežmoniškumų. Gi iš 90.000 karo belaisvių, paimtų prie Stalingrado bei Stalingrade, teliko gyvų tik apie 5.000.

1945 m. vasarą turėję į dieną po dvylika valandų dirbti. Be to, daug laiko imdavę ir vaikščiojimas į darbovietes, kurios būdavo vis toli.

Darbas ir aprūpinimas buvę visai kitaip sutvarkytas, negu nuostatuose išdėstyta.

Už savo darbą belaisvėje nesą gavę nei kapeikos atlyginimo.

Jokių privilegijų nesą turėję karininkai ir jiems lygūs. Ir į darbus jie buvę jėga varomi. Pranešti saviškiams apie patekimą į belaisvę tegaudavę leidimus dažniausiai tik po kelis mėtus.

Minėtas anų generolų su karininkais pareiškimas, jei ir lietiš, tai gal tik anas stovyklas, kuriose buvę laikomi vokiečiai komunistai, kaip Ulbrichtas ir kt., bet ne vokiečiai karo belaisviai. Pastarųjų atžvilgiu čia irgi vien melas. Be to, kai anų pareiškimo pasirašytojai nebuvę Maskvai reikalingi, tai ir jie turėję kartu su kitais belaisviais badauti.

Jei su vokiečiais belaisviais būtų Maskva šitaip pasielgusi, kaip jos paskelbtuose nuostatuose ir generolų su karininkais paskelbtame pareiškime kalbama, tai per kelis metus nebūtų tiek daug vokiečių karo belaisvių tenai išmirę. Pagaliau, kaip vienas iš atsilieptųjų sako, jei Maskva laiko save labai žmoniška vokiečių belaisvių atžvilgiu, tai kodėl ji nepaskelbia skaičiaus jos pateiktų (Nukelta į 5 psl.).

Vertė JONAS BUTEIKA

PAVASARI

(Sovietų kaceto vaizdai)

15

— Štai auklėtojas išleido sieninį laikraštį, prikabinę visur įvairių lozungų, o jūsų broliui artistui tik vakar pabai-gėme įrengti nors mažą platformą (sceną) atvirame ore...

— Ar ne per anksti atvirame ore? — paklausiau padėdamas ženei nulipti nuo vėžtelėjų, — dar šalta. Malonėkite leisti mums koncertuoti barake.

— Ne, — ne... užprotestavau balsu auklėtojas Kukuškinas. — O kuriame galime mes įrengti aikštelę? Panaudojom valstybės lėšas, tad privalome ir naudotis tais įrengimais. Atėję į skirtą mums vienam barakę patalpą, norėjome išsidėstyti poilsui, bet nespėjome — kaip šautė išovė pas mus Kukuškinas ir sublovė:

— Artistai, greičiau renkitės! Lag-punkto viršininkas įsakė per valandą pradėti koncertą... Kaliniai apie aikštelę jau renkasi. Aš tuojau visiems paskelbsiu. Jis išbėgo ir mes išgirdome kaip bendrame barake jis kamandavo:

— Piliečiai — kaliniai!

— Artistai tuojau pradės koncertą. Visi privalote išeiti iš barakų ir dalyvauti koncerte, klausyti koncertą, kuris vyks naujai įrengtoje estradoje

— Nereikia mums koncertų — atsilie-pė vienas kalinių, leiskite mums ramiai pailsėti, prie darbų mes pavargę... Artistai, nemanyk, — tačų netampo... jiems kas?

— Artistai tokie pat kaliniai kaip ir jūs. — ramiai atsakė Kukuškinas, o jie, mat, neatsisako padaryti jums malonumą, jūs gi — asilai, nenorite kultūringos pramo-gos, paklausyti dainų, muzikos... Visiems be jokių išimčių įsakau išeiti iš barakų ir dalyvauti kultūrinėje pramojoje.

Be kultūriniai — auklėjančios pramo-gos, jūs nepersiauklėsite...

Balsu keikdami tą dieną ir valandą, kada jie pateko į lagerius, o taipgi mus, — artistus, ir savo auklėtoją — vagį, kalini-ai tingiai pradėjo iš barakų išeidinėti.

Aš susirūpinęs suradau lagerpunkto viršininką ir pasakiau jam, kad mes kon-certuoti negalėsime, kadangi svarbiausio-ji mūsų artistė rimtai susirgo.

— Pasakos mat žiemai vaikams! — sušuko Voljnovas.

— Reikia suprasti čionykščius kalinius. Jie jokių pramogų neturi. Be to, ką man

vyresnybė už tai pasakys, kad aš jokių kul-tūrinį pramogų savo darbininkams ne-rengiu.

— Bet gi mes koncertuosime rytoj, — pažadėjau aš...

— Rytoj jūs duosite kitą koncertą. Aš įrodinėčiau, jog negalima, ilgai su juo gin-čijausi, kad juo labiau po atviru dangumi negalima koncertuoti esant dar šaltokam orui ir sergant artistei — mergaitėi.

Pagaliau Voljnovas visai supyko ir pik-tai žybciodamas mažomis savo aktyėmis, suriko:

— Kalbos baigtos! Koncertuosite šiandieną mūsų įrengtoje scenoje arba nakčiai visus uždarysiu į šaltą karcerį! Nenužmir-škite, kad jūs taip gi esate kaliniai!...

— Tokią alternatyvą aš paskelbiau savo draugams: Buvo nutarta koncertuoti. Ženia pirmoji pradėjo koncertui ruoštis.

Prieš mažą prastą, iš nebluotų lentų blogai padarytą estradą, susirinko visi lag-punkto gyventojai. Prie pat scenos sus-tatytą taburečių eilėje, susėdo punkto "Vies-pačiai" ir "aristokratija", kalinių likimo "vairuotojai". Voljnovas, Kukuškinas, "prorabas", komendantas, zavchozas, ir virėjas bei kiti funkcionieriai.

— Koncertas prasidėjo jūreivių šokiu

"Jabločko" ("Oboulėlis"), kurį šokau aš ir Ženia. Slovėdami už kulisų vietoje pakabintų dekių, lengvais drobiniais drabu-žiais apsilvėję, mes, kad būtų šilčiau, glaudėmės prie vienas kito.

Sunkus lig švininis dangus, žemai ties mumis nusilenkė, tamsūs, tankūs, gau-ruoti debesys raižė padangę pakrpydami mus dideliais, šaltais sidabrinio pavasario lietaus lašais. Ženia vos — vos laikėsi ant kojų. Jos kaktas, nepasitęsęs vos oro, aprasėjo smulkiais prakaito lašeliais, be-kraujės lūpos keistai drebojo, o juodosios akys žibėjo liuguista drugio karščio ato-švaiste.

Estradoje ilgai varginančiai niekus kal-bėjo mūsų "konferansje" Pachač, lagerin patekęs, tenka pasakyti, taipgi už plepu-mą — jis mėgo pasakoti antisovietinius anekdotus.

—Nebegaliu... — patyliukais pratarė Ženia.

— Aš jau nebegaliu slovėti...

Tą akimirka pasigirdo pažįstami baja-no (styginis muzikos instrumentas) gat-sai. Mes pradėjome. Ženia, palenkus gal-va, paskutinėmis jėgomis, išbėgo į estradą. Mačiau, kaip ji bribėgo priešin-gas kulisas, apsigiržė ir išskėtusi rankas,

gracingai, kaip visada, šokdama šliuko —ėjo aplink sceną ir savo žviesiu, mielu šyp-sniu šypsojosi. Ženia vaidino jauną jureivį (matrosą), aš gi — pečkurį. Mano kostū-mas ir veidas buvo nudažytas suodžiais, plaukai suveltį, rankose laikiau kibirą.

Sulaukęs, kada Ženia apėjo sceną rašu (plink), aš paėmiau nuo grindų kibirą ir iššokau scenon. Mano pastrodymas, kaip visada, buvo sutiktas garsiu visuotinu juo-ku, kvatojimu.

— Broleli! Varyk! Spausk! — rėkė ži-rovai iš salės. Aš uždainavau posmelį kvai-los ūreivių dainelės...

— ... "Ei, brangioji, tai pabūčiuok gi, nors kartelį"...

— Varyk! Spausk! — bliovė publika. O aš dainavau...

(Bus daugiau)

Skaitykite ir platinkite

Dienraštį

NAUJIENAS

Jos visad rašo

TEISYBE

TELEF. PR 8-3229

DR. ANNA BALIŪNAS
AKIŲ, AUSŲ, NOSIŲ
IR GERKLĖS LIGOS
2838 W. 63rd Street
Valandos pagal susitarimą.

DR. K. G. BALUKAS
AKUŠERIJĄ IR MOTERŲ LIGOS
GINEKOLOGINĖ CHIRURGIJA
6449 So. Pulaski Rd. (Crawford
Medical Building). Tel. LU 5-6446
Pirmia ligonius pagal susitarimą.
Jei neatliepia, skambinti 374-8012

DR. C. K. BOBELIS
INKSTŲ IR ŠLAPIMO TAKŲ
CHIRURGIJA
Telef. 693-0533
Fox Valley Medical Center
360 SUMMIT STREET
ROUTE 58, ELGIN, ILLINOIS

DR. PETER BRAZIS
PHYSICIAN AND SURGEON
2434 WEST 71st STREET
Ofisai: HEMlock 4-5849
Rezid.: 388-2233
OFISO VALANDOS:
Pirmadienis ir ketvirtadienis, 1-7 val.
antradienis, penktadienis nuo 1-5, treči-
adienis, šeštadienis, 9-3 val.

DR. PAUL V. DARGIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Westchester Community Clinikos
Medicinos direktorius.
1938 S. Mannheim Rd., Westchester, ILL.
VALANDOS: 8-9 darbo dienomis ir
kas antrą šeštadienį 9-3 val.
Tel. 562-2727 arba 562-2728.

DR. W. EISIN - EISINAS
AKUŠERIJĄ IR MOTERŲ LIGOS
GINEKOLOGINĖ CHIRURGIJA
6122 So. Kedzie Ave., WA 5-2670
Valandos pagal susitarimą. Jei neat-
silypi, skambinti MI 3-0001.
TEL. — BE 3-5893

DR. A. B. GLEVECKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
SPECIALYBĖ AKIŲ LIGOS
3907 WEST 103rd STREET
Valandos pagal susitarimą.

DR. K. A. V. JUCAS
Tel.: 561-4605 ir 489-4441
ODOS LIGOS — CHIRURGIJA
OFISAI:
2403 W. NORTH AVE.
(Erie Western Ave. kampas)
3214 No. WESTERN AVE.
Valandos pagal susitarimą.

Ofisų tel. HE 4-1818
Residencijos: PR 6-9801
DR. J. MEŠKAUSKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
VIDAUS LIGŲ SPEC.
2454 WEST 71st STREET
VALANDOS: Pirmadienis, antradienis,
ketvirtadienis ir penktadienis nuo 3 iki 7 val. popiet.
Tik susitarus.
Triedeniai uždaryta.

DR. FRANK PLECKAS
OPTOMETRISTAS
KALBA LIETUVISKAI
2813 W. 71st St. — Tel. 737-5149
Tikrina akis. Pritaiko akinius ir
"contact lenses".
Val. pagal susitarimą. Uždaryta treč.

DR. LEONAS SEIBUTIS
INKSTŲ, PUSLIES IR
PROSTATOS CHIRURGIJA
2456 WEST 63rd STREET
Val.: antradienį, nuo 1-4 po pietų.
ketvirtadienį, nuo 5-7 val. vak.
Ofisų telefonai: 776-2880
Naujas rez. telefonai: 448-5545

DR. VYT. TAURAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Bendra praktika, spec. MOTERŲ LIGOS
Ofisai: 2632 WEST 59th STREET
Tel.: PR 8-1223
OFISO VAL.: pirm., antradienį, trečiadienį,
ir penktadienį 9-6 val. vak. Šeštadienį
nuo 2-4 val. po pietų ir kitu laiku
pagal susitarimą.

V. Tumasonis, M. D., S. C.
CHIRURGAS
2454 WEST 71st STREET
Ofisų telefonai: HEMlock 4-2123
Rezid. telefonai: Gibson 8-6195
Pirmia ligonius pagal susitarimą. Del
valandų skambinti telefonai: HE 4-2123.
Jei neatliepia, tai telefonai: GI 8-6195.

P. SILEIKIS, O. P.
ORTHOPEDES-PROTEZISTAS
Aparatai — Protezai, Med. Ban-
džai. Speciali pagalba kojoms
(Arch Supports) ir t. t.
Val.: 9-4 ir 6-8. Šeštadienis 9-1
2850 West 63rd St., Chicago, ILL. 60629
Telefonai: Prospect 6-5064

BUY U.S. SAVINGS BONDS
WHERE YOU BANK OR WORK

**KAIP MASKVA
MULKINA VOKIECIUS**

(Atkelta iš 4 psl.)
imtų vokiečių karių į belaisvę
ir skaičiaus išlikusių gyvų?
Baigiant dar pasakyta, kad
čia vieno ir pačio didžiausio
melo nėra atsiliepusieji paste-
bėje, būtent, kad anieji nuo-
statai yra ne 1941 m. liepos 1
d. atsiradę, bet vėliau, o gal
net vien šiais metais ir štai kod-
ėl: kaip matėm, juose yra
kalbama ir apie privilegijavi-
mą vokiečių karių, patekusių į
belaisvę Stalingrado tragedijos
metu. Betgi karo veiksmai dėl
šito miesto teprasidėjo tik 1942
m. rugsėjo 29 d., t. y. beveik po
metų ir trijų mėnesių po jų pri-
ėmimo. Todėl nuostatų datos
metu bei po devynių dienų nuo
karo pradžios ir didžiausias
pranašas negalėjo dar prama-
tyti anosios vokiečių armijos
žlugimo prie Stalingrado.

GRADINSKAS
ORO VESINTUVU
GINKLUOTAS
sutink vasaros karščius
2512 W. 47 St. • FR 6-1998
Sėkm. ir treč. uždaryta.

GELĖS VISOMS PROGOMS
Beverly Hills
GELINYCIA
2443 WEST 63rd STREET
Telefonai: PR 8-0833 ir PR 8-0834

GELININKAS
(PUTRAMENTAS)
Linksmumo arba liūdesio valandom
grausiausios gėlės ir vainikai antka-
pu papuošimui ir sezonines
kapams gėlės.
ROY R. PETRO (PUTRAMENTAS)
5525 So. Harlem Ave. — 586-1220

PERKRAUSTYMAI
MOVING
Leidimai — Pilna apdrauda
ZEMA KAINA
R. ŠERENAS
Tel. WA 5-8063

MOVING
Apraustas perkraustymas
iš įvairių atstumu.
ANTANAS VILIMAS
823 West 34 Place
Tel.: Frontier 6-1882

SOPHIE BARCUS
RADIOJO ŠEIMOS VALANDOS
Visos programos iš WOPA,
1490 kil. A. M.

Lietuvių kalba: kasdien nuo pirmadienio
iki penktadienio 11:30-12
val. ryto. — Šeštadienį ir sek-
madienį nuo 8:30 iki 9:30 val.
ryto.
Telefonai: HEMlock 4-2413
7159 So. MAPLEWOOD AVE.
CHICAGO, ILL. 60629

**FOREST FIRES HURT
OUR FOREST FRIENDS**
Our wildlife has no defense
against the careless use of fire.
So please follow Smokey's ABC's.
Always hold matches till cold.
Be sure to drown all campfires,
smoke the ashes, and drown
stove ashes. Crush all
cigarettes dead end.

**Parkų šuliniuose
apkrėstas vanduo**
Cook apskrities administraci-
ja, padariusi vandens patikrinimą
miškų saugonių šuliniuose,
rado, kad 37 šuliniai buvo už-
krėsti soliform bakterijomis, kas
įrodo, kad į tų šulinių vandenį
yra patekę žmonių išmatų ter-
šalai.
Tie 37 šuliniai esą tarpe 113
šulinių, kurie buvo patikrinti dar
pernai. Daugiau kaip 112,000
vaikų pernai stovyklavo miškų
saugonėse (forest preserve), iš
jų 23,805 tik per dieną, o 89,076

Lietuvių Darbininkų Draugijos 74a kuopa pagerbė Viktoriją Galiniene, les gimimo dienos proga ir atsisveikino Mariją Zaliaduoniene, išvykstančią nuolatiniame apsigyvenime į Floridą, 1975, V. 4 d., New York mieste. Iš kairės: P. Mačys, V. Zaveckas, A. Šateika, O. Zaveckienė, M. Zaliaduoniene, V. Galiniene, J. Galinis, O. Barloff, V. Mefelden. Stovi: J. Gelgudas, J. J. Geidys, E. Bublaitienė, L. Šateikienė, O. Pštininkienė, U. Križnaušienė, J. Valaitis, M. Vosilka, B. Spudienė ir Seivys.

CLEVELANDO NAUJIENOS
A. Juozapavičiaus šauliai pradėjo šaudymo sezoną
Š. m. gegužės 11 d., esant la-
bai šiltam ir saulėtam orui, Kar.
A. Juozapavičiaus šauliai pada-
rė išvyką į gamtą ir pradėjo šau-
dymo sezoną. Genevos apylin-
kėje, didelio žemės ploto — ūkio
šeimininkas, šaulys Al Andrius-
šaitis ir ponis maloniai sutiko
Juozapavičiaus šaulius, atvykus-
ius į kaimo gamtą pasilsėti ir
pradėti šaudymo sezoną. Šiais
metais numatoma pirma atlikti
šaudymo praktiką ir vėliau pa-
daryti varžybinius šaudymus su
prizu — dovany įteikimu geriausi-
siems šaudytojams. Pereitais
metais, pavasarį ir vasarą vyko
šaudymo pratimai ir vasaros pa-
baigoje buvo atliktas varžybi-
nis šaudymas su trofėjos įteiki-
mu. Šiais metais numatoma per
šaudymo sportą populiarinti šau-
lišką ir kitą spaudą. Numatoma
per pirmus varžybinius šaudy-
mus taikliausiems šaudytojams
skirti prizus, knygas kaip V.
Putvio raštus, šaulio V. Mingė-
los "Medinis Dievas", Sibiro kan-
kinės Jucitės išleistą knygą apie
bolševikų vykdomus žudymus ir
kankinimus, St. Butkus knygą
"Vyrai Gedimino Kalne" ir kitas
knygas.

Antrame varžybiniame šaudy-
me bus duodami taikliesiems šau-
liams prizai — trofėjos. Šaudyk-
los taikinius tvarko šaulys val-
dybos tiekimo vadovas M. Smel-
storius. Šiuo laiku kiekvieną mi-
lijoninio miesto gyventoją gra-
ži atbandanti pavasario gamta
vilioja į kaimą, nes šiuo metu
dekoratyvinių medžių ir krūmų
yra puošniausias ir gražiausias
žydėjimo laikotarpis. Šį kartą
buvo šaudoma iš 22 kalibro šau-
tuvų ir pistoletų ir taikliausi
šaudytojai buvo studentas šau-
lys Al. Navickas ir J. Garla.
Šaudyme, apart, šaulių dalyva-
vo ir svečiai, bet tik vyrai. Se-
kantį kartą šaudymo pratimuo-
se dalyvaus ir šaulės moterys.
Pereitais metais šaudymo var-
žybose dalyvavo ir moterys ir
valdybos narė dabar išdininė L.
Kazienė laimėjo moterų šaudy-
mo premiją — trofėją. Šaudy-
mo praktikoje ir varžybose visa-
da dalyvauja ir ūkio šeiminin-
kas šaulys Al. Andriušaitis. Po
šaudymo, šauliai su maloniais
ūkio šeimininkais, pavėsiuose
besivaišindami praleidė malonią
kaimo vasaros popietę. K. P.

**VAIKŽEAI PERŠOVĖ
autobuso laukiantį**
Pradžios mokyklos mokytojas
Harold Hanafield, 62, grįždamas
namo po pamokų ir ties 3547 So.
Wabash ave. laukdamas auto-
buso, buvo dviem šūviais sužeis-
tas į dešinės kojos šlaunį. Du
patruliai pamatė tris vaikus

ir per naktį, praneša tų miškų
administracija.
Gavusi iš valstijos \$7,000, miš-
kų saugonių administracija tik-
rina visus 500 piknikavimo aikš-
tėse esančių šulinių. Jei ir šiomet
bus šuliniuose rasta coliform
bakterijų, bus nuo visų šulinių
pompu nuimtos svirtys, pareiškę
Illinojaus Viešosios Sveikatos
departamento inžinierius Dr.
Paul Levin.

**HAUFELDĄ APIPLĖŠIANT IR PRADĖJO
juos vyti, bet vaikai prieš
pradėdami bėgti mokytoją per-
šovė. Ar piktadariai buvo pa-
gauti, neprašėta.**

**"NAUJIENOS" KIEKVIENO
LIETUVIO
DRAUGAS IR BICIUŠIS**

**Susirinkimų
PRANEŠIMAI**

— Utenos Apskritis klubo mėnesi-
ni narių susirinkimas įvyks antra-
dienį, gegužės 20 dieną 7:00 val. vak.
Vaišalio svetainėje, 4258 So. Map-
lewood Ave. Nariai yra maloniai
kviečiami atsilankyti, nes yra daug
svarbių reikalų aptarti.
V. Juška, rašt.

— Zemaikų Kultūros Klubo eilinis
narių susirinkimas įvyks trečiadienį,
gegužės 21 d. 1:00 val. popietį Gintaro
salėje, 2548 W. 69 St. Nariai yra
kviečiami atsilankyti, nes yra daug
svarbių reikalų aptarti. Po susir-
kimo bus vašės.
Rožė Didžgalvienė, rašt.

**A. A.
ANTANAS CIBIRKA**
Gyv. 7225 So. Sawyer Ave., Chicago, Ill.
Mirė 1975 m. gegužės mėn. 17 dieną, 1:40 val. ryto, sulaukęs 61
metų amžiaus. Gimęs Lietuvoje, Kauno aps.
Amerikoje išgyveno 24 metus.
Paliko našludė: žmona Ingeborg, pagal tėvus Garske, 4 dukters
— Monica Heilman, Regina, Donna Susan, 2 sūnūs — Antanas, marti
Joyce ir David, 2 anūkai — Michael ir Billy Heilman, sesuo Bronė
Petra, svogeris Aleksas su šeima ir kiti gimines, draugai ir paž-
įstami.
Pirmadienį, 4:00 val. p. p. kūnas bus pašarvotas Mažeika-Evans
Koplyčioje, 8245 So. Western Avenue.
Antradienį, gegužės 20 dieną 10:30 val. ryto bus lydimas iš ko-
plyčios į St. Mary's kapines.

Visi a. a. Antano Cibirkos gimines, draugai ir pažįstami nuošir-
džiai kviečiami dalyvauti laidotuviuose ir suteikti jam paskutinį pata-
navimą ir atsisveikinimą.
Nulūde lieka:
Žmona, dukters, sūnūs, anūkai, sesuo, gimines.
Laidotuvių Direktorai Mažeika-Evans. Tel. RE 7-8600.

**A. A.
JOHN F. EUDEIKIS**
Daugelį metų buvęs Laidotuvių Direktorius
Gyv. Oak Lawn, Illinois
Mirė 1975 m. gegužės mėn. 16 dieną 9:30 val. vak.
Paliko našludė: žmona Emily, pagal tėvus Rudauskaitė, dukte
Dorothy Jakubs, 2 anūkai — John F. Jakubs, jo žmona Marie, ir De-
borah Jakubs, 3 seserys — Emma Shukys, Bertha Lauraitis ir Pau-
line Forsberg, 2 broliai — Joseph, jo žmona Margaret su šeima,
ir Anthony, jo žmona Myrtle su šeima bei kiti gimines, draugai ir paž-
įstami.
Vėlonis buvo tėvas mirusio John F. ir našvės mirusio Dr. Stanley
Jakubs.
Priklausė Funeral Director's Service Association.
Pirmadienį, 5:00 val. popietį kūnas bus paravoštas Eudeikis, Gai-
das-Daimid koplyčioje, 4330 So. California Avenue.
Antradienį, gegužės 20 dieną 9:30 val. ryto bus lydimas iš koply-
čios į Nekalto Prasidėjimo parapijos bažnyčia, o po gedulingų pamal-
dų bus laidojamas Sv. Kazimiero Lietuvių kapinėse.

Visi a. a. John F. Eudeikio gimines, draugai ir pažįstami nuošir-
džiai kviečiami dalyvauti laidotuviuose ir suteikti jam paskutinį pata-
navimą ir atsisveikinimą.
Nulūde lieka:
Žmona, dukte, seserys, broliai, gimines.
Laidotuvių Direktorai David Gaidas ir Gerald Daimid. Telefo-
nas 523-0440.

**A. A.
ANTANAS M. PHILLIPS**
3307 So. LITUANICA AVENUE. Phone: YArds 7-3401
BUTKUS - VASAITIS
1446 So. 50th Ave., Cicero, Ill. Phone: OLYmpic 2-1003
PETRAS BIELIŪNAS
4348 So. CALIFORNIA AVE. Phone: LAFayette 3-3572
GEORGE F. RUDMINAS
3319 So. LITUANICA AVE. Tel.: YArds 7-1138-1139
STEPONAS C. LACK IR SŪNŪS
(LACKAWCZ)
2424 WEST 69th STREET Republic 7-1213
2314 WEST 23rd PLACE Virginia 7-6672
11028 SOUTHWEST HIGHWAY, Palos Hills, Ill. 974-4410
P. J. RIDIKAS
3354 So. HASTED STREET Phone: YArds 7-1911

**ŠVENTO RASTO PAMOKYMAI IR PAAIŠKINIMAI
KIEKVIENĄ DIENĄ BŪTINI KRIKŠČIONIUI**
"Mes turime jo įsakymą, kad kas myli Dievą, mylėtų ir savo
brolių". — 1 Jono 4:21.

Kaip tobula mellė stumia šalin baimę, taip pat ji atmeta visokius ne-
baisingus įtarimus ir apkalbinimus. Palankios ir tyros širdies žmogus, my-
lintis kitus, nenorės skusti ar kaltinti savo draugus, neturėdamas neuzgin-
čijamų įrodymų. Palaiminti, kurie laikosi teisingumo ir mellės dvasioje
sugyvena su neprieteliais ir net persekiotojais. Jie palaiminti dėlto, kad
jiems bus duota dangaus karalystė, karaliavimas su Kristumi. Stenkimės
laikytis mažajame tikrųjų Kristaus pasekėjų būrelyje. Būkime uolūs besi-
stengdami užtikrinti savo pašaukimą ir išrinkimą ir taip bus mums gausiai
parūpintas įėjimas į amžinąjį Viešpaties Jėzaus karalystę.

Mažą knygutę, pavadintą JĖZUS PASAULIO IŠGANYTOJAS, gausite
nemokamai, jei parašysite tokiu adresu:
F. ZAVIST, 3715 WEST 66th STREET
CHICAGO, ILLINOIS 60629.
SV. RASTO TYRINETOJAI

PETKUS
TĖVAS IR SŪNUS
MARQUETTE FUNERAL HOME
2533 W. 71st Street
Telefonai: GRovehill 6-2345-6
1410 So. 50th Ave., Cicero
Telefonai: TOwnhall 3-2108-9
TRYS MODERNIŠKOS KOPLYČIOS
AIKŠTĖ AUTOMOBILIAMS PASTATYTI

Laidotuvių Direktorai
MAŽEIKA & EVANS
6845 SO. WESTERN AVE.
TRYS MODERNIŠKOS
AIR-CONDITIONED KOPLYČIOS
MAJŲS VESTA
REpublic 7-3600 REpublic 7-3601

**EUDEIKIS
GAIDAS - DAIMID**
SENIAUSIA IR DIDŽIAUSIA LAIDOJIMO ĮSTAIGA
1605-07 So. HERMITAGE AVENUE
Tel.: YArds 7-1741 • 1742
4330-34 So. CALIFORNIA AVENUE
Telefonai: LAFayette 3-0440
MODERNIŠKOS AIR-CONDITIONED KOPLYČIOS

NARIAI:
Chicago
Lietuvių
Laidotuvių
Direktorių
Asociacijos
AMBULANCE
PATARNAVI-
MAS UJENA
IR NAKTI.
★
TURIME
KOPLYČIAS
VISOSE MIESTO
DALYSE.

ANTANAS M. PHILLIPS
3307 So. LITUANICA AVENUE. Phone: YArds 7-3401
BUTKUS - VASAITIS
1446 So. 50th Ave., Cicero, Ill. Phone: OLYmpic 2-1003
PETRAS BIELIŪNAS
4348 So. CALIFORNIA AVE. Phone: LAFayette 3-3572
GEORGE F. RUDMINAS
3319 So. LITUANICA AVE. Tel.: YArds 7-1138-1139
STEPONAS C. LACK IR SŪNŪS
(LACKAWCZ)
2424 WEST 69th STREET Republic 7-1213
2314 WEST 23rd PLACE Virginia 7-6672
11028 SOUTHWEST HIGHWAY, Palos Hills, Ill. 974-4410
P. J. RIDIKAS
3354 So. HASTED STREET Phone: YArds 7-1911

KONGR. E. DERVINSKIO LAIŠKAS ST. PAULASKUI

Cicerio, Ill., lietuvių veikėjas Stepas Paulauskas gavo iš lietuvių draugo, Jungtinių Valstybių Kongreso Atstovo Edvardo J. Dervinskio sekantį balandžio 21 d. datuotą laišką:

Mielas Mr. Paulauskas:

Dėkoju jums už komunikaciją paremiant mano Baltijos Rezoliuciją, kurią iki šiai datei parėmė 51 Kongreso Nariiai. Man ypač malonu, kad susilaukiu stiprią paramą iš gerų žmonių kaip jūs.

Mano rezoliucijos tikslas yra atkreipti Valstybės Departamento dėmesį į tai, kad mūsų ilgalaikė politika yra nepripažinti Sovietų Sąjungai Baltijos Valstybių inkorporacijos. Aš spausiu, kad komitetas darytų reikalingus žygius.

Kai pats prezidentas Fordas labai simpatizuoja Baltijos žmonių pažiūras, mes turime problemą su profesionaliais diplomatais Valstybės Departamente. Dėl to mes turime laikytis ypatingo budrumo dėl mūsų Vals-

tybės Sekretoriaus, Henry Kissingerio, palaidų stabdžių (free-wheeling) stiliaus.

Dėkoju jums už jūsų dėmesį ir paramą. Tikiuosi, kad mano rekordas Kongrese bus toks, kad ir toliau pelnysiu jūsų pritarimą. Tikrai jūsų Edward J. Dervinski, M.C.

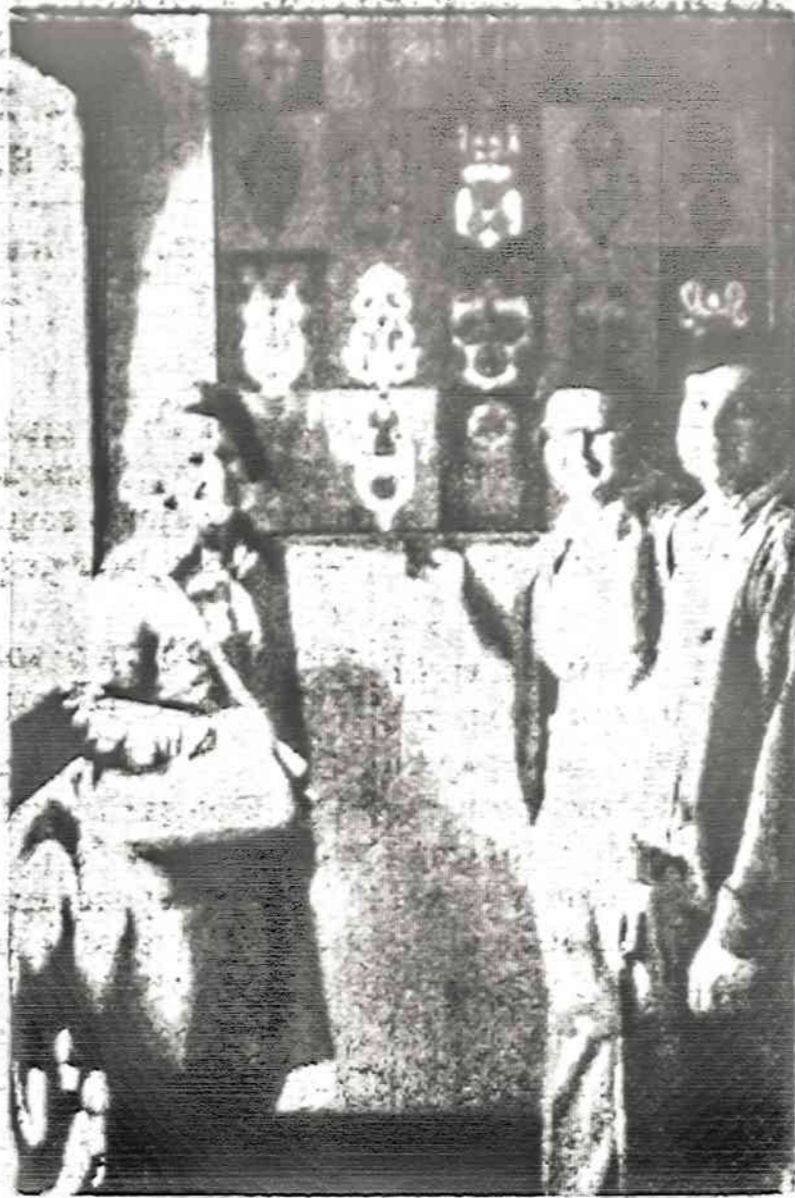
Tas žmogus antrą kartą į Chicagoą nebevažiuos

Sakoma, kad nevyksta tai ir nesiseka. Taip atsitiko su Charles Thomas, 32, mašinistu iš Marion, Ohio, kurs buvo sekmadienį gegužės 11 d. atvažiuojęs į Chicagoą svečiuosna pas savo motiną ją pasveikinti Motinos dienos proga.

Vagis pavogė jo 1973 metų modelio Cadillac automobilį, kurį Thomas buvo pasistatęs prie savo motinos namo.

Pro langą pamatęs vagį jo automobiliu bevažiuojant, Thomas pradėjo šaudyti, taikydamas į vagį, bet nepataikė, tik labai mažai betūrio, kad nepataikė į greitlime name gyvenančią moterį ir jos vaikus.

Thomas telefonu pašaukė po-

Į kairės dešinės: dail. Janina Marks, Marija Kraučienė ir Harris Marmon, vienas iš West Side and Lawrence News redaktorių Balzeko Lietuvių Kultūros Muziejuje stovi prie Janinos tapybos, vaizduojančios lietuviškas verpas, ant kokių verpėjos sukdamos ratelį užkabindavo linų, pakulų ar vilnų kuodamus. Gražiame darbe dailininkė parodo, kokia graži yra lietuvių liaudies kūryba. Dailininkė Janina Monkutė - Marks yra didelė lietuvių liaudies meno mėgėja ir turtingomis liaudiškomis temomis yra sukūrusi daug gražių meniškų darbų.

HELP WANTED - FEMALE

Darbininkų reikia
RELIABLE WOMAN
N E E D E D
2 Days per week steady.
In Skokie, good transportation.
General housework.
Good pa. References
Some English necessary.
677-1899

HELP WANTED - MALE

Darbininkų reikia
UPHOLSTERER
Must be experienced. No age limit.
Full or part time.
Good salary. Steady.
C & C MFG. CO.
1770 W. BERTEAU
525-2111

— Į PLGS ir ALGS suvažiavimą gegužės 22 atvyksta buvęs tų sąjungų pirmininkas dr. V. Paprockas. Šiuo metu jis renka medžiagą apie rusų bestiališką nužudymą Panevėžyje trijų lietuvių gydytojų. Būdamas Chicagoje jis tikisi susitikti su kai kuriais to įvykio liudininkais ir iš jų surinkti daugiau informacijų.

— Chicago Transit Authority išleido susisiekimo kelių bei stočių planą, apimančią autobusų, požeminio bei pakelto traukinių taip pat keleivinių geležinkelio linijas. Planas yra gaunamas miesto autobusų garažuose, "L" stotyje ir CTA informacijoje, Merchandise Mart 7-me aukšte. Norintieji gauti paštą, turi paruošti sau adresuotą normaliai didelį voką su pašto ženklu ir jį pasiųsti CTA Public Affairs, P. O. Box 3555, Chicago, Illinois 60654.

— Illinois Akių Apsaugos Draugija praneša, kad žiūrėti į apstemtą mėnulį akimis nėra pavojinga. Pilnas mėnulio užtemimas bus gegužės 24 d. Pirmieji apstemimo ženklai prasidės 9:50 val. vak., o pilnas užtemimas bus 12:30 val. po vidurnakčio ir tęsis 90 minučių. Ta proga primena, kad žiūrėti į apstemusią ar apstemtą saulę yra labai pavojinga akims.

— A. Mažeika išrinktas ALTS Los Angeles skyriaus pirmininku, J. Petronis — vicepirm. ir idž., H. Kmitas — sek., A. Butkus ir V. Čekanauskas — nariais. Revizijos komisijon išrinkti — M. Vaičiūnas, E. Balceris ir dr. P. Pamataitis. Skyrius neseniai paminėjo 25 m. veiklos sukaktį.

— A. a. teis. Antanas Vaišys, Waterbury, Conn., mirė š. m. balandžio mėn. 27 d. vėžio liga. Lūdiėti liko sūnus Arvydas, sesuo Magdalena Gureckienė, broliai — Matas ir Rimas Vaišys.

— MYW Club, P. O. Box 1342, Aurora, Ill. 60507, sporto, kelionių ir draugystės klubas priima nariais vedusius ir nevedusius, vyrus ir moteris, kurie gali pasirinkti sporto arba mėgstamo užsiėmimo šaką.

— Meilutė Indreikaitė - Biskienė iš Veteranų administracijos ligininės, Hines, Ill., skaitys paskaitą apie alkoholio rehabilitaciją Amerikos ir Pasaulio Lietuvių Gydytojų suvažiavime gegužės 25 d. 4:15 val. Sheraton viešbučio Tropical salėje. Ta paskaita, kaip ir daugelis, yra įdomi ir naudinga visiems. S-gos pirm. dr. G. Balukas ir rengėjai kviečia visuomenę dalyvauti suvažiavime, paskaitose ir kituose rengimuose.

— Ladas Natkus, St. Petersburg, Fla., užsakydamas naujausias knygas, atsiuntė Naujienų labai penkę. Naujienų vadovybė dėkoja už nuolatinę paramą pinigais ir raštais.

— A. a. Dr. Balio Matulionio Memorialinio Fondo sąskaita Nr. 8-03003764 Superior Savings and Loan Association, 798 East 185th Street, Cleveland, Ohio 44119, bus uždaryta 1975 m. liepos 1 d. Norintieji dar prie Fondo savo auka prisidėti, prašomi pinigų siųsti į aukščiau nurodytą banką. Surinkti pinigai, šeimos pagedavimui, bus paskirti lietuvių reikavimams paremti.

TRUMPAI

licija, pranešdamas, kad vagis pavogė jo automobilį, bet atvažiuos policija pirmu dalyku suareštavo jį patį, apkaltindama neleistinu elgesiu, šaudymu miesto ribose, neleistinu ginklo pavartojimu ir turėjimu ginklo be leidimo.

Thomo automobilis po poros dienų buvo rastas, bet jau be visų keturių ratų ir be papuošalų.

Mėnulio užtemimas

Adler Planetariumo astronomė Phyllis Pitluga praneša, kad ateinančių šeštadienį gegužės 24 dieną įvyks pilnas mėnulio užtemimas, kurs bus gerai matomas visoje Chicago srityje, jei dangus nebus debesuotas. Paskutinis iki šiol mėnulio užtemimas įvyko prieš 3 metus, o sekantis užtemimas bus šį rudens lapkričio mėnesį, bet bus nepilnas.

Šį šeštadienį, gegužės 24 d. mėnulis patekės 9 val. vakaro ir užtemimas prasidės kitaip sakant mėnulio pradės į žemės šešėlį 11 val. vak.

Užtemimas visame pilnume bus 12:49 val. nakties, tai yra anksti sekmadienio rytą. Užtemimas baigsis, tai yra mėnulis visiškai išeis iš žemės šešėlio 1:33 val. ryto.

Illinois legislatura už ginklų turėjimą

Illinois legislatura (seimas) 113 balsais prieš 44 atmetė atstovo Leland Raysono (Chicago) bilių, kuriuo buvo norima uždrausti parduoti, pirkti ir laikyti rankinį šaunamą ginklą. Tvirtinama, kad tokio pat likimo susilauks ir kiti du svarstyti įteikti bilių, kuriais būtų leidžiama rankinius ginklus turėti tik policijai ir ginklų kolekto-riams.

Atstovas Roman Kosinski (demokratas iš Chicago) kur pats yra aistringas ginklų kolekto-rių ir ginklų kontrolės vadovaujantis priešas pasakė, kad bilių priėmus prasidėtų vogtų ginklų kontrabanda iš vienos valstijos į kitą, o kriminalistai ginklų pirkti važiuotų į artimiausias valstijas.

Atstovas Robert E. Mann, taip pat Chicago demokratas, pareiškė:

"Laikas, kad mes pasipriešintume Amerikos šautuvų Draugijai (American Rifle Association) ir jai patartume savo prekes platinti kur kitur. Kada gi mes iš Illinois gatvių pašalinsime tą mirties instrumentą — rankinį šaunamą ginklą?"

SKAITYK IR KITAM PATARK SKAITYTI DEMOKRATINI DIENRAŠTĮ "NAUJIENAS"

Ilgamečio BALFO pirmininko, prelato J. B. KONCIAUS knyga
ATSIMINIMAI IŠ BALFO VEIKLOS
404 dideli puslapiai, daug nuotraukų.
Kieti viršeliai \$4.00, minkšti — \$3.00.
Įdomi knyga kiekvienam lietuviui, ypač tremtiniui. Geriausia dovana globėjui, siuntiam siuntinius į Vokietiją ir kitas tremties vietas. Knygą pasiūsiame adresuoti, jei prisiųsite čekį arba Money Orderį tokiu adresu:
NAUJIENOS
1739 So. Halsted Street, Chicago, Illinois. 60608

SIUNTINIAI Į LIETUVĄ
MARIA NOREIKIENĖ — VYTAUTAS ŽUKAUSKAS
2608 West 69th St., Chicago, Ill. 60629 • Tel. WA 5-2787
Didelis pasirinkimas įvairių prekių.
AUTOMOBILIAI, ŠALDYTUVAI, MAISTAS, PINIGAL.

MOVING — Apraustas perkraustymas
Pigus ir sąžiningas patarnavimas. Naujais kraustymo įrankiais. Ilgų metų patyrimas.
AL NAUJOKAITIS
2022 W. 69 ST., CHICAGO, ILL. 60636. Tel. WA 5-9209

SIUNTINIAI Į LIETUVĄ
Cosmos Parcels Express Corp.
MARQUETTE GIFT PARCELS SERVICE
2501 W. 69th St., Chicago, Ill. 60629. — Tel. WA 5-2737
3333 So. Halsted St., Chicago, Ill. 60608. — Tel. 254-3320
Įvairių prekių pasirinkimas: motociklai, šaldytuvai, automobiliai, maistas, doleriniai Certifikatai.
V. VALANTINAS

JUBILIEJINIŲ METŲ NAUJŲ SKAITYTOJŲ VAJUS

NAUJENOMS šiemet suėjo 60 metų. Minint tą sukaktį, geriant pirmojo Amerikos lietuvių dienraščio steigėjų bei lietuviškos spaudos pirmūnų ir atliekant būtinas pareigas amžinam lietuviškos spaudos skelbiamas Naujienų platinimo vajus.

NAUJENOS tvirtai stovi ir kovoja už Lietuvos ir pavergtų lietuvių laisvę, neldamos ir nesidėdamos į sandėrius su okupantais ar jų išalotniais.

NAUJENOS palaiko visas lietuvių demokratines grupes, jų bendras institucijas ir remia visų lietuvių bendruosius darbus bei tikslus.

NAUJENOS atstovauja tyliajai lietuvių daugumai šiais pasimetimo, retorikos ir politinių iliuzijų laikais. Jos yra visoms idomios, naudingos ir reikalingos, net būtinės. Ne veltui, geresnė draugis girti Naujienas yra mada. Lai ta mada tampa jas prumeruoti.

Todėl Naujienų vadovybė ir Vajaus komisija Jubiliejinių metų proga skelbdama platinimo vajų kreipiasi į visus lietuvius pasekti lietuviškos spaudos pirmūnų pavyzdžiais užsipermeruojant Naujienas tikslu sudaryti grandinę tolimiesiems darbamams ne tik laikraščio, bet ir visos lietuviškos spaudos Lietuvoje ir jos žmonių gerovei, siekiant visuotinio lietuviškos reikalo renesanso.

KAINUOJA: Chicagoje ir Kanadoje metams — \$30.00, pusel metų — \$16.00, trims mėn. — \$8.50, vienam mėn. \$3.00. Kitose JAV vietose metams — \$26.00, pusel metų — \$14.00, vienam mėn. — 2.50. Užsieniuose — \$31.00 metams. Susipažinimui siunčiama savaitė nemokamai.

Prašoma naudoti žemiau esančią atkarpą.

NAUJIENOS,
1739 So. Halsted St.,
Chicago, Ill. 60608

Siunčiu _____ dol. Naujienų prenumeratai, Jubiliejinio vajaus proga paremdamas lietuvišką spaudą.

Vajaus proga prašau siųsti Naujienas vieną savaitę susipažinimui nemokamai ir be jokių įsipareigojimų.

PAVARDE IR VARDAS

ADRESAS

REAL ESTATE

REAL ESTATE FOR SALE
Namai, Žemė — Pardavimui

REAL ESTATE FOR SALE
Namai, Žemė — Pardavimui

PASKOLOS PERKANT NAMUS, DAROMOS ILGIEMS TERMINAIS IR ZEMAIS NUOSIMCIAIS MENESINIAIS ISSIMOKEJIMAIS

DEL VISŲ INFORMACIJŲ, KREIPKITES Į

MUTUAL FEDERAL SAVINGS

PETRAS KAZANAUSKAS, Prezidentas

2212 W. Cermak Road Chicago, Ill. Virginia 7-747

BUTŲ NUOMAVIMAS

NAMŲ PIRKIMAS - PARDAVIMAS - VALDYMAS - NOTARIATAS - VERTIMAI.

VISŲ RŪSIŲ DRAUDIMO AGENTŪRA

J. BACEVIČIUS — BELL REALTY

INCOME TAX SERVICE

6455 So. Kedzie Ave. — 778-2233

MŪRINIS BUNGALOW ant 43' sklypo. Centr. šildymas. 64-ta ir Whipple. Nebranas.

2 BUTŲ po 4 1/2 kamb. 17 metų. 30' sklypas. Centrinis šildymas, kiekvienam butui atskirai. Tik \$43,000.

4 BUTŲ: 2 po 4, 2 po 3 ir 3 kambariai - sklype. 2 auto garažas. Centrinis šildymas. Geros pajamos, gera gyventi vieta.

10 BUTŲ MŪRAS. Naujas šildymas. Geros pajamos. Dideli kambariai.

ŠIMAITIS REALTY
Insurance, Income Tax
2951 W. 63rd St. Tel. 436-7878

EVERGREEN PARKE savininkas dėl išsikėlimo, i kita valstija parduoda 6 kambarių mūrų rezidencinį namą su 3 kambariais, 1 1/2 vonios, atskirą valgomąjį, didelę virtuvę, 2 mašinių garažų ant 50 pėdų sklypo, arti krautuvinių ir susisiekimo. Tel. 423-5548

Jau laikas papuošti mylimųjų kapus. Lietuvių visuomenė pranešame, kad šiais metais, Chicago Lietuvių Tautinės kapinėse, kapinių puošimo arba mirusių pagerbimo metinės apeigos įvyks sekmadienį, gegužės 25 dieną. Turėsime gerai paruoštą programą, kaip ir visuomet. Programa prasidės lygiai 11:00 val. ryto. Neturintčius automobilių — nuvež ir parveš autobusus. Smulkiau apie programą bus pranešta vėliau.

Dabar jau yra pats geriausias laikas nuvykti į kapines ir gėlimis papuošti savo mirusių mylimųjų kapus. Gėlių galite įsigyti ten pat kapinėse, prie pat įvažiavimo vartų. Laiko jau visai nedaug liko, taigi visi pasistenkite tą pareigą atlikti.

Kurie dar neturite nusipirkti sklypo šiose gražiose lietuviškose kapinėse, tai atvykę apžiūrėkite ir įsigykite sau sklypelį šioje ramybės ir amžinybės vietoje. Gali būti vėliau, negu jums atrodė.

VALDIS REAL ESTATE

7051 So. Washtenaw Ave. RE 7-7200

BUTŲ NUOMAVIMAS, IVAIRŲS DRAUDIMŲ NAMŲ IR NEKILNOJAMO TURTO PIRKIMAS, PARDAVIMAS.

BALYS BUDRAITIS

BUD'S REAL ESTATE

4369 ARCHER AVE., CHICAGO
TEL. — 254-5554

BUILDERS AND CONTRACTORS
Namu Statyba ir Remontas

HEATING CONTRACTOR
Tremtinių mieste ir užmiesty naujus ir perstatuotus senus rūšis namo apšildymo pečius, air-conditioning, vandens boilerius ir stogu rinas (gutters). Dirbu greit, sąžiningai ir garantuotai.

DOMAS ŽUKAUSKAS
4444 So. WESTERN AVE.,
Chicago, Ill. 60609. Tel. VI 7-3447

DĖMESIO
62—80 M. AMŽIAUS VAIRUOTOJAI
Tiktai \$60 pusvalčių automobilio Liability apdraudimas.
Kreipitis:

Didžiausias kailių pasirinkimas

pas vienintelį lietuvių kailininką Chicagoje

NORMANA BURŠTEINA

Tel. 263-5826 (įstaigos) ir 677-8489 (buto)

185 North Wabash Avenue
2nd Floor Chicago, Ill. 60601

M. A. SIMKUS
Real Estate, Notary Public, INCOME TAX SERVICE
4259 S. Maplewood, Tel. 254-7450
Taip pat daromi vertimai, giminių ikvietimai, pildomi pilietybės prašymai ir kitoki blankai.

Siuntiniai į Lietuvą ir kitus kraštus

P. NEDZINSKAS, 4065 Archer Ave.
Chicago, Ill. 60632. Tel. YA 7-5980

A. G. AUTO REBUILDERS
Čia automobiliai išlyginami ir nudažomi. Darbas atliekamas sąžiningai ir gerai, prityrusių darbininkų. Kainos nebrangios.
3518-24 W. 63rd Street, Chicago, Ill.
TEL. — 776-5888
Anicetas Garbačiauskas, sav.

TERRA
Brangenybės, Laikrodžiai, Dovanos visoms progoms.
3237 WEST 63rd ST., CHICAGO
Telef. 434-4660

BIZNIERIAI KURIE GARSINASI "NAUJIENOSE" — TURI GERIAUSIA PASISEKIMĄ BIZNYJE